Proiect

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE

nr._____ din _____2026

cu privire la modificarea Statutului executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2006

În temeiul art. 195 din Codul de executare nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704) ,

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Statutul executării pedepsei de către condamnați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2006 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 91-94, art. 676), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. punctul 13 va avea următorul cuprins:

„13. Repartiția deținuților se efectuează de către Administrația Națională a Penitenciarelor în funcție de forma detenției aplicată față de ei, categoria penitenciarului stabilită prin hotărârea instanței de judecată, precum și de criteriile de deținere separată prevăzute de art. 205 din Codul de executare.”

2. punctul 24 va avea următorul cuprins:

„24. După verificarea datelor și stabilirea identității, deținuții sosiți în penitenciar, precum și echipamentul, bagajele și bunurile acestora, sunt supuși percheziției în condițiile art. 221^1 din Codul de executare.”

3. Se completează cu punctul 24^1 cu următorul cuprins:

„24^1. Bunurile a căror deținere este permisă rămân la dispoziția deținuților, în limitele stabilite de prezentul Statut. Bunurile care depășesc aceste limite se predau spre păstrare în depozitul penitenciarului, în condițiile secțiunii a 29-a. Banii, valorile mobiliare (titlurile de valoare), obiectele de valoare, decorațiile și documentele aferente se predau spre păstrare în contabilitatea penitenciarului, cu respectarea excepțiilor prevăzute de Codul de executare.

La primirea deținutului, administrația penitenciarului întocmește inventarul bunurilor aflate asupra acestuia, cu indicarea denumirii, cantității, stării și semnelor distinctive, precum și a bunurilor lăsate la dispoziția sa, predate spre păstrare sau ridicate. Inventarul se actualizează la predarea, restituirea, ridicarea sau nimicirea bunurilor, cu indicarea datei și a documentului justificativ al operațiunii. Inventarul se contrasemnează de deținut, iar refuzul acestuia de a semna se consemnează în inventar.

Obiectele și substanțele interzise depistate la percheziție se ridică în condițiile art. 221^1 alin. (8) din Codul de executare. Păstrarea și gestionarea bunurilor ridicate care rămân în custodia instituției penitenciare se efectuează în condițiile secțiunii a 29-a din prezentul Statut.”.

4. Se completează cu punctul 36^1 cu următorul cuprins:

„36^1. Repartizarea deținutului în sectorul și în spațiul de deținere se efectuează în funcție de tipul penitenciarului, regimul de executare, cerințele de deținere separată, riscurile de securitate, necesitățile de protecție și tratament și particularitățile individuale ale persoanei. Repartizarea se aprobă prin decizia directorului instituției penitenciare, conform anexei nr. 1^1, la propunerea subdiviziunii responsabile de siguranță și regim penitenciar, coordonată cu subdiviziunile responsabile de asistență medicală și reintegrare socială.”;

5. punctul 72 va avea următorul cuprins:

„72. Fiecare instituție penitenciară elaborează și aprobă, prin ordinul directorului, Regulamentul de ordine interioară, în funcție de tipul penitenciarului, sectoarele existente, regimurile de deținere aplicabile și particularitățile obiective ale activității acesteia. Regulamentul stabilește regulile organizatorice și procedurale necesare aplicării regimului de deținere și este obligatoriu pentru deținuți, personalul penitenciarului și persoanele care vizitează instituția.”;

6. se completează cu punctele 73^1 și 73^2 cu următorul cuprins:

„73^1. Regulamentul de ordine interioară cuprinde:

a) programul zilnic al deținuților;

b) modalitățile de comunicare ale deținuților cu personalul penitenciarului și cu persoanele din afara penitenciarului;

c) modalitatea de exercitare a drepturilor și de executare a obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de lege și de prezentul Statut;

d) modalitatea de păstrare a bunurilor deținuților;

e) regulile de igienă individuală și colectivă;

f) organizarea activităților educative, de asistență psihologică și de asistență socială;

g) modalitatea de selectare și repartizare la muncă;

h) după caz, criteriile suplimentare de deținere separată aplicabile în condițiile art. 205 alin. (2) din Codul de executare;

i) zonele, locurile și intervalele orare în care deținuții se pot deplasa neînsoțiți sau pot desfășura activități fără supraveghere;

j) alte prevederi necesare pentru aplicarea corespunzătoare a regimului de deținere.

73^2. Deținerea separată a condamnatului în baza criteriilor suplimentare stabilite potrivit art. 205 alin. (2) din Codul de executare se dispune prin decizie motivată a directorului instituției sau a persoanei care îl înlocuiește, întemeiată pe evaluarea individuală a riscurilor de securitate, a necesităților de protecție și tratament, precum și a particularităților individuale ale condamnatului. Măsura de deținere separată a condamnatului se menține numai atât timp cât persistă temeiurile care au determinat-o și se reexaminează cel puțin o dată la trei luni, precum și ori de câte ori intervin circumstanțe relevante pentru menținerea acesteia.”

7. la punctul 87:

7.1. alineatul al cincilea va avea următorul cuprins:

„să adreseze petiții în modul prevăzut de art. 210[1] din Codul de executare;";

7.2. după alineatul cinci se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„să formuleze plângeri în condițiile Codului de procedură penală nr. 122/2003;"

7.3. la alineatul al cincisprezecelea, cuvintele „de la telefonul public" se exclud;

7.4. la alineatul al șaptesprezecelea, cuvintele „și petiții" se exclud.

8. Se completează cu Secțiunea a 9[1]-a, cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 9[1]-a

Norme de conduită a deținuților pe durata executării pedepsei

91[1]. Pe toată durata executării pedepsei penale privative de libertate, deținutul are obligația de a respecta normele de conduită (comportamentale) prevăzute de Codul de executare, de prezentul Statut, de regulamentul de ordine interioară al instituției penitenciare, precum și de alte acte normative aplicabile.

91[2]. Deținutul trebuie să manifeste un comportament corespunzător pe toată durata executării pedepsei.

91[3]. Comportamentul corespunzător se apreciază individualizat, în raport cu posibilitățile reale ale deținutului, ținând cont, în principal, de următoarele criterii:

a) respectarea obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de lege și a regulilor de ordine interioară ale instituției penitenciare;

b) realizarea măsurilor prevăzute în planul individual de resocializare;

c) participarea constantă și activă la activități educative, culturale, terapeutice, de instruire școlară și de formare profesională;

d) implicarea activă în muncă ori alte activități remunerate sau neremunerate;

e) manifestarea unei conduite respectuoase față de ceilalți deținuți, personalul instituției penitenciare și alte persoane.

91[3]. Neparticiparea deținutului la muncă sau la activități, determinată de circumstanțe care nu îi sunt imputabile, nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru aprecierea comportamentului acestuia ca fiind necorespunzător.

91[4]. Aprecierea comportamentului deținutului se realizează în mod obiectiv și individualizat, pe baza conduitei manifestate pe întreaga durată a executării pedepsei și se efectuează în condițiile pct. 449.".

9. Punctul 95 va avea următorul cuprins:

„95. Deplasările condamnaților la detențiune pe viață se efectuează după percheziționarea completă, în condițiile art. 221[1] din Codul de executare.

Aplicarea cătușelor în timpul deplasării constituie o măsură excepțională și poate fi dispusă numai dacă, în urma unei evaluări individuale a riscurilor, se constată existența unui pericol real și iminent pentru siguranța altor deținuți, a personalului penitenciarului sau a altor persoane.

Evaluarea individuală a riscurilor se efectuează de comisia penitenciarului, care decide motivat privind necesitatea aplicării cătușelor și durata măsurii, care nu poate depăși 6 luni. Refuzul condamnatului de a participa la evaluare nu constituie, prin el însuși, temei pentru aplicarea măsurii.

În acest caz, evaluarea se efectuează în baza informațiilor disponibile.

Comisia penitenciarului reexaminează necesitatea menținerii măsurii ori de câte ori intervin circumstanțe relevante, dar nu mai rar de o dată pe lună. Dacă temeiurile care au justificat aplicarea măsurii au încetat, comisia penitenciarului dispune revocarea acesteia. Prelungirea măsurii se admite numai în baza unei noi evaluări individuale a riscurilor, prin decizie motivată a comisiei penitenciarului.

În situații de urgență care nu permit examinarea prealabilă a cazului de către comisia penitenciarului, măsura poate fi dispusă provizoriu prin ordinul motivat al directorului instituției penitenciare, cu examinarea obligatorie a cazului în următoarea ședință a comisiei penitenciarului.”.

10. punctul 266 va avea următorul cuprins:

„266. Vizitarea instituțiilor penitenciare care asigură deținerea persoanelor de către alte persoane decât cele prevăzute la art. 181 alin. (1) din Codul de executare se efectuează în condițiile alin. (2) al aceluiași articol.”;

11. la punctul 283, după cuvântul „persoane” se completează textul „ , inclusiv prin intermediul aplicațiilor pentru videoconferințe,”;

12. la punctul 297, ultima propoziție va avea următorul cuprins: „Bunurile și obiectele interzise nedeclarate, depistate în urma controlului de specialitate, se ridică în condițiile art. 221^2 alin. (5) din Codul de executare.”;

13. Punctul 326 va avea următorul cuprins:

„326. Deținuții pot expedia, prin mandat poștal, mijloacele bănești aflate la contul lor de peculiu soțului (soției), rudelor apropiate sau altor persoane, în condițiile Codului de executare.”;

14. La punctul 328:

în prima propoziție, textul „sînt suportate integral de către deținuți” se substituie cu textul „se suportă de către deținuți, cu excepția cheltuielilor necesare exercitării dreptului la petiționare, suportate de instituția penitenciară în cazurile prevăzute la art. 210^1 alin. (2) din Codul de executare”;

ultima propoziție va avea următorul cuprins: „În lipsa mijloacelor bănești pe contul de peculiu al deținutului, scrisorile cu plată adăugătoare nu se expediază, cu excepția cazurilor în care cheltuielile sunt suportate de instituția penitenciară potrivit art. 210^1 alin. (2) din Codul de executare. Neexpedierea se aduce la cunoștința deținutului.”

15. se completează cu punctul 329^1 cu următorul cuprins:

„329^1.Corespondența recepționată pe numele deținuților se transmite destinatarilor în termen de 24 de ore de la primire, în condițiile art. 210 alin. (2) din Codul de executare.”;

16. La punctul 331, cuvintele „controlului sau” se exclud.

17. La punctul 332, cuvintele „controlului sau” se exclude.

18. Punctele 333 și 334 vor avea următorul cuprins:

„333. În scopul prevenirii introducerii în penitenciar a drogurilor, substanțelor toxice, explozibilelor sau a altor obiecte interzise, corespondența, inclusiv cea prevăzută la pct. 334, se deschide de către deținut în prezența reprezentantului instituției penitenciare, fără citirea conținutului, în condițiile art. 210 alin. (2^1) din Codul de executare.

334. Corespondența deținutului cu persoanele, autoritățile și organizațiile prevăzute la art. 210 alin. (2) teza a doua din Codul de executare nu poate fi supusă cenzurii.”

19. La punctul 335, cuvântul „controlului” se substituie cu cuvântul „cenzurii”.

20. punctul 342 va avea următorul cuprins:

„342. În instituțiile penitenciare corespondența este înmânată deținuților de persoanele împuternicite prin ordinul directorului instituției penitenciare.”;

21. punctul 350 va avea următorul cuprins:

„350. Condamnatul are dreptul la convorbiri telefonice, din cont propriu, în modul și în condițiile stabilite de Codul de executare și de prezentul Statut”.

22. punctul 352 va avea următorul cuprins:

„352. Prestatorul serviciilor de telefonie se selectează prin procedura de licitație, în condițiile art. 210 alin. (3) din Codul de executare. Instalarea telefoanelor se asigură de administrația penitenciarului în condițiile contractului încheiat cu prestatorul selectat.”;

23. în titlul Secțiunii 30-a cuvintele „Petițiile deținuților” se exclud.

24. punctele 392 – 399 se abrogă.

25. se completează cu Secțiunea a 36^1-a, cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 36^1-a

Evaluarea riscului de recidivă al condamnaților la detențiune pe viață

444^1. În cazul în care urmează să fie examinată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 alin. (5) din Codul penal sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în condițiile art. 92 alin. (3^1) din Codul penal, instituția penitenciară asigură efectuarea evaluării riscului de recidivă al condamnatului la detențiune pe viață.

444^2. Evaluarea riscului de recidivă se realizează în conformitate cu Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă a condamnaților la detențiune pe viață în contextul examinării liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, prevăzută în Anexa nr. 40. Fișa de evaluare a riscului de recidivă este un document obligatoriu și se examinează împreună cu celelalte acte relevante.

444^3. În cazul în care Fișa de evaluare indică un risc mediu sau ridicat de recidivă, administrația penitenciarului analizează necesitatea includerii condamnatului la detențiune pe viață în programe suplimentare de asistență psihosocială, consiliere sau intervenție corecțională.”.

26. La punctul 449 după alineatul zece se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins:

„să evalueze riscurile și să decidă asupra aplicării, menținerii, prelungirii sau revocării cătușelor față de condamnații la detențiune pe viață, în condițiile pct. 95;”

27. Punctul 505 se abrogă.

28. la punctul 519 cuvintele „condamnații la detențiune pe viață;” se exclud.

29. Punctul 524 va avea următorul cuprins:

„524. Perioada în care executarea izolării disciplinare este întreruptă din motive de sănătate, în condițiile art. 247 alin. (7) din Codul de executare, nu se include în durata executării măsurii disciplinare. Întreruperea executării și durata rămasă de executat se consemnează în evidența sancțiunilor disciplinare.”.

30. la punctul 571, textul „ , cu excepția prevăzută de alin. (6) art. 232 al Codului de executare” se exclude.

31. Secțiunea 52-a se abrogă.

32. se completează cu anexa nr. 1^1 cu următorul cuprins:

„Anexa nr. 1^1
la Statutul executării
pedepsei de către condamnați

DECIZIE
cu privire la repartizarea deținutului în sector de detenție

„_____” _____ 20___

În temeiul pct. 36^1 din Statutul executării pedepsei de către condamnați, având în vedere propunerea subdiviziunii responsabile de siguranță și regim penitenciar, coordonată cu subdiviziunile responsabile de asistență medicală și reintegrare socială,

D E C I D:

Deținutul (a) _____
(numele, prenumele. anul nașterii)

se repartizează pentru detenția ulterioară în sectorul nr. _____ al Penitenciarului nr. ____ - _____, începând cu data de „____” _____ 20___.

Temeiurile repartizării:
_____
_____
_____
_____
_____

(Se indică criteriile relevante pentru repartizarea în sectorul de deținere, inclusiv, după caz, criteriile suplimentare de deținere separată aplicate potrivit art. 205 alin. (2) din Codul de executare.)

Directorul Penitenciarului nr. ____ - _____

_____
(gradul, numele, semnătura)

Am luat cunoștință de decizie:

Data _____

Semnătura deținutului _____”

33. se completează cu anexa nr. 40, cu următorul cuprins:

„Anexa nr.40
la Statutul executării
pedepsei de către condamnați

Metodologia
privind evaluarea riscului de recidivă a condamnaților la detențiune pe viață în contextul examinării liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă

Introducere

Prezenta Metodologie privind evaluarea riscului de recidivă a fost elaborată în scopul reglementării unitare a procesului de evaluare a riscului de recidivă al condamnaților care execută pedeapsa detențiunii pe viață, în contextul examinării chestiunilor prevăzute la art. 91 alin. (5) și art. 92 alin. (3^1) din Codul penal, care limitează acordarea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, de existența unui risc scăzut de recidivă.

Metodologia constituie un instrument unic de evaluare la nivelul instituțiilor penitenciare, definind procedurile obligatorii, precum și metodele și tehnicile de evaluare utilizate în stabilirea nivelului de risc.

Aplicarea acestei metodologii revine specialiștilor psihologi din cadrul instituțiilor penitenciare, care vor întocmi, pentru fiecare caz în parte, o fișă de evaluare psihologică a riscului de recidivă, definitivată în cadrul comisiei specializate în componența a 3 psihologi. Fișă de evaluare constituie un document obligatoriu, care se examinează împreună cu celelalte acte relevante în cadrul procedurilor de examinare a liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în cazul examinării instituțiilor respective în privința condamnaților la detențiune pe viață.

Capitolul I. Considerații generale

Glosar de termeni

În sensul prezentei metodologii, termenii și explicațiile de mai jos au următoarele semnificații:

recidivă - infracțiune comisă de o persoană condamnată anterior. Printre sinonimele noțiunii de „recidivă” pot fi menționate următoarele: recădere, repetare, recurență, reversiune.

risc – probabilitatea ca o persoană să manifeste un comportament periculos pentru sine, pentru alții sau pentru societate, în special în contexte legale sau penale.

risc de recidivă – posibilitatea revenirii la comportamente infracționale, în funcție de caracteristicile de personalitate, istoricul de viață și contextul social.

risc ridicat de recidivă – probabilitate semnificativ crescută de a comite o nouă infracțiune, într-un interval de timp relativ scurt.

risc mediu de recidivă – probabilitatea relativă moderată ca o persoană să comită din nou o infracțiune într-un anumit interval de timp, în condițiile în care există atât factori criminogeni, cât și factori protectivi care influențează comportamentul viitor.

risc scăzut de recidivă – probabilitate mică ca o persoană să comită din nou o infracțiune într-un interval de timp după eliberare, datorită prezenței unor factorilor protectivi puternici și absenței factorilor criminogeni majori.

factorii criminogeni - factori ce favorizează/influențează/stimulează conduita generală a unei persoane pentru comiterea infracțiunii**.**

factori statici – reprezintă indici (aspecte/condiții sau criterii) care determină patternul infracțional, istoricul infracțional/anamneza infracțională/vârsta/sexul condamnatului, care au valoare predictivă pentru recidivă și nu mai pot fi subiect al schimbării.

factori dinamici – reprezintă indici care determină dinamica sferei relaționale și comportamentale (evoluția personalității) a condamnatului, și pot fi schimbate prin intervenții specifice.

factori situaționali – reprezintă circumstanțe care ar determina probabilitatea infracțiunii.

factorii protectivi – reprezintă caracteristici, condiții sau resurse personale, sociale și de mediu care diminuează probabilitatea apariției unui comportament infracțional sau recidivei contribuind la procesul de reintegrare socială și comportamentul pro-social al persoanei evaluate.

I.2. Fundamentarea legislativă

Prezenta metodologie este elaborată în temeiul prevederilor art. 91 alin. (5) și art. 92 alin. (3^1) din Codul penal, care prevăd posibilitatea liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, în cazul condamnaților la detențiune de viață, după executarea a cel puțin 30 de ani de închisoare, și doar în baza unei evaluări individuale ce demonstrează, printre altele, un risc scăzut de recidivă.

Capitolul II. Aspecte psihosociale ale evaluării riscului de recidivă

Evaluarea riscului de recidivă implică o analiză complexă, care trebuie să țină cont nu doar de istoricul infracțional al persoanei, ci și de multiplele componente psihosociale care influențează comportamentul viitor. Din perspectiva psihosocială, riscul de recidivă este înțeles ca o interacțiune dinamică între caracteristicile individuale ale persoanei și mediul social în care aceasta trăiește, fiind un proces complex, esențial pentru luarea unor decizii informate în domeniul justiției penale și al reintegrării sociale. Aceasta asigură o înțelegere profundă a cauzelor și contextelor care influențează comportamentul infracțional și facilitează dezvoltarea unor măsuri eficiente de prevenție.

Prezenta Metodologie descrie metoda de evaluare a riscului de recidivă, care este o evaluare individualizată a factorilor de personalitate și situaționali considerați a fi relevanți în apariția comportamentelor riscante și a interacțiunii dintre acești factori. Evaluarea are un rol important în înțelegerea factorilor de risc, prin stabilirea trăsăturilor de personalitate semnificative, care predispun persoana infractorului la manifestarea unui comportament riscant pentru săvârșirea de infracțiuni.

Evaluarea riscului de recidivă se fundamentează pe principiul atribuirii unor scoruri corespunzătoare fiecărui factor identificat, în funcție de intensitatea influenței acestuia asupra probabilității manifestării unor comportamente infracționale viitoare, fie în sens favorabil unor comportamente riscante, fie în sens protectiv.

Analiza comportamentală comprehensivă se bazează pe premisa că manifestările comportamentale anterioare constituie un indicator relevant pentru anticiparea conduitei viitoare. În consecință, evaluarea riscului de recidivă trebuie să ia în considerare următoarele aspecte:

- Cât de des s-a produs acel comportament infracțional în trecut? Există pattern-uri ale acelui comportament?
- Cât de regulat s-a produs acel comportament infracțional? În ce circumstanțe (ce tip de circumstanțe)?
- Cum a fost comportamentul infracțional afectat de activitățile de resocializare sau de sancțiunile anterioare?
- Care este rata actuarială (statistică) a infractorilor din această categorie?

Astfel, pentru fiecare factor identificat, este atribuit punctajul între **0 și 4**, unde scorul 1 indică un impact minim, iar scorul 4 reflectă un impact ridicat (maxim) al gradului de influență asupra riscului de recidivă.

Scala de punctaj pentru evaluarea riscului de recidivă

Punctaj	Nivel de influență	Descriere
0	Absent/nerelevant	Factorul nu este prezent sau nu a fost identificat în cazul evaluat și nu influențează riscul de recidivă
1	Impact minim	Factorul are o influență nesemnificativă asupra riscului de recidivă. Nu contribuie în mod relevant la apariția comportamentului infracțional
2	Impact redus	Factorul are o influență scăzută, dar identificabilă. Poate contribui indirect la risc, dar nu este decisiv
3	Impact moderat	Factorul are o influență vizibilă, dar nu determinantă. Necesită monitorizare și analiză contextuală
4	Impact ridicat	Factorul contribuie semnificativ la creșterea riscului de recidivă. Este necesară intervenție specifică

I. <u>EVALUAREA FACTORILOR STATICI</u> (ISTORICUL INFRACȚIONAL), vor include următorii indicatori:

1. **Vârsta la care a săvârșit prima infracțiune (mai mică de 21 ani) –** *(este un predictor important al riscului de recidivă. Studiile criminologice arată că debutul infracțional precoce (sub 21 de ani) este asociat cu un stil de viață antisocial mai persistent și un risc crescut de recidivă pe termen lung):*

Scor	Vârsta la prima infracțiune	Nivel de risc
0	>25 ani	nerelevant
1	21–25 ani	minim
2	18–20 ani	redus

3	15–17 ani	moderat
4	<15 ani	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- *dosarul personal;*
- *interviul individual (pentru verificarea istoricului infracțional).*

2. **Sexul persoanei condamnate** *(reflectă diferențele statistice observate în comportamentul infracțional și riscul de recidivă între bărbați și femei. Studiile criminologice arată că bărbații prezintă, în general, un risc mai mare de implicare în infracțiuni violente și recidivă, în timp ce femeile au rate mai reduse de recidivă, deși există variații în funcție de tipul de infracțiune și context social. Acest factor nu e discriminatoriu; el se folosește în evaluarea riscului pe baza statisticilor populației penitenciare și a tendințelor criminologice):*

Scor	Sex	Nivel de risc
1	Femeie	foarte scăzut
2	Bărbat	minim

Notă: În practică, acest factor se combină cu alți factori (vârsta, antecedentele penale, comportamentul antisocial) pentru o evaluare completă a riscului.

Surse de informații pentru evaluare:

- dosarul personal.

3. **Antecedentele penale (numărul condamnărilor penale anterioare) –** *(este un indicator direct al nivelului de experiență infracțională și unul dintre cei mai puternici predictori ai riscului de recidivă. În general, cu cât numărul condamnărilor anterioare este mai mare, cu atât riscul de recidivă și persistența comportamentului antisocial sunt mai ridicate):*

Scor	Numărul condamnărilor penale anterioare	Nivel de risc
0	0	nerelevant
1	1	minim
2	2	redus
3	3–4	moderat
4	5 sau mai multe	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- dosarul personal;
- interviul cu condamnatul pentru clarificări suplimentare;
- rapoarte ale personalului penitenciar privind istoricul comportamental;
- anchete sociale care confirmă contextul infracțional.

4. **Săvârșirea unei noi infracțiuni în perioada ispășirii pedepsei** *(reflectă comportamentul antisocial activ în detenție și este un indicator foarte relevant al riscului crescut de recidivă și*

dificultății de reintegrare socială. Comportamentele infracționale în perioada de detenție sugerează lipsa internalizării normelor sociale și incapacitatea de a respecta regulile, ceea ce face acest factor unul dintre cei mai puternici predictori ai recidivei):

Scor	Descriere	Nivel de risc
0	Nu a săvârșit nicio infracțiune în perioada de detenție	nerelevant
2	A săvârșit o infracțiune în perioada detențiilor anterioare	redus
3	A săvârșit o contravenție în perioada detenției curente	moderat
4	A săvârșit infracțiune în perioada detenției	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- Dosarul personal;
- Rapoartele Secțiilor siguranță și regim;
- Interviul cu condamnatul pentru clarificarea contextului și motivelor.

5. **Intervalul de timp de la ultima condamnare (viteza recidivei)** *(este un indicator al stabilității comportamentului social și al riscului de recidivă. În general, perioade scurte între condamnări indică menținerea unui stil de viață antisocial și un risc crescut de recidivă, iar perioade lungi fără condamnări sugerează o stabilizare comportamentală și un risc mai redus):*

Scor	Timp de la ultima condamnare	Nivel de risc
0	lipsa antecedentelor	nerelevant
1	> 3 ani	minim
2	1–3 ani	redus
3	<1 an	moderat
4	<6 luni	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- dosarul penal și arhiva condamnărilor anterioare;
- rapoarte ale personalului penitenciar privind comportamentul în detențiile anterioare;
- interviul cu condamnatul pentru clarificarea circumstanțelor.

6. **Tipul infracțiunii săvârșite** *(reflectă gradul de pericol social și impactul comportamentului antisocial asupra mediului, fiind un indicator relevant pentru evaluarea riscului de recidivă și pentru planificarea intervențiilor de resocializare. În general, infracțiunile violente sau complexe sunt asociate cu un risc mai mare de recidivă, în timp ce infracțiunile minore sau nonviolente prezintă un risc mai scăzut):*

Scor	Tipul infracțiunii penale	Nivel de risc
0	Infracțiuni săvârșite din imprudență	nerelevant
1	Infracțiuni ușoare săvârșite pentru prima dată	minim

2	Infracțiuni nonviolente (furt, escrocherie, etc.)	redus
3	Infracțiuni violente cu consecințe limitate (bătăi sau alte agresiuni care au cauzat vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății victimei)	moderat
4	Infracțiuni violente grave, cu premeditare sau victime multiple (care au cauzat vătămarea medie/gravă a integrității corporale sau a sănătății victimei sau chiar decesul acesteia)	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- dosarul personal și sentința instanței de judecată;
- rapoarte ale personalului penitenciar;
- evidențe privind tiparul infracțional și istoricul condamnatului.

7. **Patternul infracțional** *(tiparul identic al infracțiunilor comise, care influențează semnificativ riscul de recidivă fiind un predictor central în evaluarea criminologică. Acesta reflectă stabilitatea și profunzimea comportamentului disfuncțional):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Lipsa pattenului infracțional	nerelevant
4	Prezența pattenului infracțional	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- dosarul personal și sentința instanței de judecată;
- evidențe privind tiparul infracțional și istoricul condamnatului;

8. **Apartenența la grupări criminale** *(este utilizat în evaluarea riscului de recidivă, deoarece implicarea într-un grup infracțional favorizează menținerea comportamentului antisocial, presiunea de grup și normalizarea activităților infracționale. Persoanele care fac parte din astfel de grupuri au o probabilitate mai mare de a continua activitatea infracțională):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Nu există dovezi de apartenență sau contact cu grupuri criminale	nerelevant
3	Infracțiune săvârșită în cadrul unui grup criminal organizat	moderat
4	Membru activ sau lider al unui grup criminal organizat	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- dosarul personal, sentințele instanțelor de judecată;
- rapoarte ale personalului secțiilor siguranță și regim.

9. **Lipsa ocupației prosociale până la detenție** *(reflectă măsura în care persoana a fost implicată anterior detenției în activități sociale legitime și constructive, precum muncă legală, studii, formare profesională sau alte activități comunitare. Lipsa unei ocupații prosociale stabile este asociată frecvent cu instabilitate economică, dependență de activități ilegale și risc crescut de recidivă):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Ocupație stabilă și legală	nerelevant
1	Ocupație predominant legală, dar ocazională	minim
3	Lipsa ocupației prosociale, implicare în activități ilegale	moderat
4	Lipsa totală a ocupației și a activităților prosociale	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- interviul cu persoana condamnată;
- dosarul personal;
- istoricul activităților prosociale și non-infracționale.

II. <u>EVALUAREA FACTORILOR DINAMICI (CRIMINOGENI)</u> (caracteristici psiho-sociale asupra cărora se poate interveni), vor include următorii indicatori:

10. **Comportamentul în penitenciar** *(reflectă frecvența, gravitatea și tiparul abaterilor disciplinare comise de persoana condamnată pe parcursul executării pedepsei. Acest indicator este relevant pentru evaluarea riscului de recidivă deoarece persistența comportamentelor deviante în mediul controlat al penitenciarului poate indica dificultăți de autocontrol și de respectare a normelor sociale):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Nu au fost înregistrate abateri disciplinare în perioada detenției	nerelevant
1	1–2 abateri disciplinare ușoare	minim
2	Abateri disciplinare repetate ocazional	redus
3	Abateri disciplinare frecvente sau unele abateri grave	moderat
4	Abateri disciplinare grave și repetate, inclusiv comportamente violente	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- Informații din dosarul personal al condamnatului;
- registrele de sancțiuni disciplinare ale penitenciarului;
- evaluări psihologice și observații comportamentale.

11. **Atitudinea față de infracțiunea săvârșită** *(reflectă modul în care persoana condamnată percepe, recunoaște și își asumă responsabilitatea pentru fapta comisă. Atitudinea față de infracțiune este un indicator important al nivelului de conștientizare a consecințelor faptelor și al disponibilității pentru schimbare și reintegrare socială):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Recunoaște fapta	nerelevant

1	Recunoaștere parțială a faptei sau justificarea comportamentului	minim
2	Minimalizează gravitatea faptei și transferă responsabilitatea	redus
3	Neagă fapta sau justifică comportamentul infracțional	moderat
4	Eschivarea de la executarea pedepsei (aflarea în căutare)	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- declarațiile persoanei condamnate;
- dosarul personal;
- evaluări psihologice și interviuri de specialitate;
- observațiile personalului penitenciar.

12. Istoricul consumului de substanțe *(reflectă gradul în care utilizarea substanțelor psihoactive influențează comportamentul infracțional și capacitatea persoanei de a se adapta la normele sociale. Consumul problematic de alcool sau droguri este frecvent asociat cu impulsivitate, dificultăți de autocontrol și creșterea riscului de recidivă):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Nu există consum de alcool sau droguri	nerelevant
1	Consum ocazional de alcool sau drog, fără legătură cu comportamentul infracțional	minim
2	Consum frecvent de alcool sau droguri	redus
3	Consum problematic care a contribuit la comiterea infracțiunii	moderat
4	Dependență de alcool sau droguri	ridicat

Surse de informații pentru evaluare

- declarațiile persoanei condamnate;
- dosarul personal și circumstanțele infracțiunii săvârșite;
- evaluări psihologice și medicale;
- istoricul tratamentului de dependență;
- rapoarte ale personalului medical.

13. Mediul social/familia (dacă acestea favorizează comportamentul de risc) **-** *reflectă gradul în care mediul familial și social al persoanei condamnate susține, tolerează sau încurajează comportamentele antisociale sau infracționale:*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Mediul familial și social este stabil și pro-social, nu există persoane implicate în activități infracționale, familia descurajează comportamentele deviante	nerelevant

1	Există unele influențe negative minore, dar familia în general promovează valori sociale pozitive și nu tolerează comportamentul infracțional	minim
2	În mediul apropiat există persoane cu comportamente antisociale, conflicte familiale frecvente sau lipsă de supraveghere; influența asupra condamnatului este ambiguă	redus
3	Mediul social/familial tolerează sau normalizează comportamentele ilegale, există prieteni sau membri ai familiei implicați în activități infracționale, controlul social este slab	moderat
4	Mediul social sau familial încurajează activ comportamentul infracțional, susține subcultura criminală sau constituie o rețea infracțională stabilă	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- existența antecedentelor penale în familie sau în cercul apropiat**;**
- relații apropiate cu grupuri delincvente sau antisociale**;**
- conflicte familiale cronice**,** violență domestică, dezorganizare familială;
- lipsa sprijinului familial pentru reintegrarea socială;
- presiunea grupului social pentru participarea la activități ilegale**.**

14. Atitudini, valori și convingeri antisociale *(reflectă gradul în care persoana condamnată aderă la normele, valorile și regulile informale ale subculturii criminale (ex.: loialitatea față de mediul infracțional, respingerea autorității, solidaritatea cu infractorii). Aderarea la aceste valori indică identificarea cu mediul infracțional și crește riscul de recidivă):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Respinge valorile subculturii criminale	nerelevant
1	Atitudine prosocială, cu influențe minore ale mediului infracțional	minim
2	Atitudine ambivalentă față de valorile subculturii criminale	redus
3	Acceptă și manifestă frecvent valori ale subculturii criminale, practică jocuri de hazard	moderat
4	Identificare sau afilierea la grupuri informale și promovarea activă a acestora	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- interviul psihologic cu persoana condamnată;
- rapoartele personalului secțiilor siguranță și regim;
- comportamentul în mediul deținuților;
- participarea la programe de reeducare;
- istoricul relațiilor cu mediul infracțional.

15. Grup de prieteni/anturaj antisocial și izolare de anturaj prosocial *(reflectă influența mediului social asupra comportamentului persoanei condamnate. Apartenența la un anturaj antisocial și lipsa relațiilor cu persoane prosociale pot favoriza menținerea comportamentului infracțional și cresc riscul de recidivă)*:

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Anturaj prosocial stabil și relații sociale constructive	nerelevant
1	Anturaj predominant prosocial	minim
2	Anturaj divers, cu influențe atât prosociale, cât și antisociale	redus
3	Anturaj predominant antisocial și relații prosociale reduse	moderat
4	Anturaj infracțional clar cu izolare de mediul prosocial	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- interviul cu persoana condamnată;
- istoricul relațiilor sociale și familiale;
- dosarul personal și circumstanțele infracțiunii;
- evaluări psihosociale;
- observațiile personalului penitenciar.

16. Lipsa locului de trai până la detenție *(reflectă gradul în care persoana dispune sau nu de o locuință stabilă și sigură, precum și impactul acestei situații asupra riscului de recidivă. Instabilitatea locativă este asociată frecvent cu dificultăți de reintegrare socială, vulnerabilitate economică și expunere la medii criminogene):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Locuință stabilă înainte de detenție	nerelevant
1	Locuință relativ stabilă, cu unele incertitudini (locuință temporară)	minim
2	Absența unui locuințe stabile, dar existența unei perspective locative nesigure	moderat
4	Lipsa totală a locuinței	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- interviul cu persoana condamnată;
- informații despre mediul familial;
- evaluări sociale realizate de personalul penitenciar;
- documente privind locuința sau sprijinul familial.

17. Comportament antisocial, stil de viață infracțional *(reflectă un tipar de acțiuni prin care o persoană încalcă normele sociale, regulile sau drepturile altora. Acesta poate include minciuna, manipularea, agresivitatea, impulsivitatea și ignorarea consecințelor faptelor):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc

0	Stil de viață prosocial	nerelevant
1	Ignorarea normelor sociale fără impact major	minim
2	Implicarea ocazională în diverse activități ilegale minore	redus
3	Implicare sistematică în activități ilegale și infracționale	moderat
4	Tipar al comportamentului infracțional și convingeri antisociale	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- interviul cu persoana condamnată;
- dosarul personal;
- rapoarte ale personalului penitenciar;
- evaluări psihosociale realizate de personalul penitenciar.

18. Lipsa pregătirii școlare/profesionale *(reflectă nivelul de educație și calificare profesională al persoanei, precum și capacitatea acesteia de a se integra în mod legal pe piața muncii. Un nivel redus de educație sau lipsa unei calificări profesionale este asociat cu dificultăți de integrare socială, oportunități limitate de angajare și risc crescut de recidivă):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Studii superioare și/sau calificare profesională	nerelevant
1	Studii liceale sau profesionale	minim
2	Studii gimnaziale sau calificare limitată	redus
3	Studii primare incomplete și lipsă de calificare profesională	moderat
4	Analfabetism sau lipsă totală de pregătire profesională	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- actele de studii și certificatele de calificare profesională;
- interviul cu persoana condamnată;
- rapoarte ale personalului penitenciar privind participarea la programe educaționale;
- evaluări psihosociale privind competențele și experiența profesională.

19. Tulburări/accentuări de personalitate *(reflectă măsura în care anumite trăsături de personalitate disfuncționale (impulsivitate, lipsa empatiei, toleranță scăzută la frustrare, imaturitate emoțională sau tendința de victimizare) influențează comportamentul antisocial și riscul de recidivă. Evaluarea acestui factor urmărește impactul trăsăturilor de personalitate asupra comportamentului social și asupra capacității de adaptare la norme):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Personalitate stabilă, autocontrol, empatie și maturitate emoțională	nerelevant

1	Accentuări ușoare ale unor trăsături de personalitate (impulsivitate, toleranță redusă la frustrare)	minim
2	Accentuări moderate sau labilitate emoțională și de comportament	redus
3	Prezența caracteristicilor specifice tulburărilor de personalitate, impulsivitate și lipsa empatiei frecventă	moderat
4	Prezența accentuată a caracteristicilor specifice tulburărilor de personalitate, comportament antisocial constant, lipsa empatiei și imaturitate emoțională marcantă	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- evaluări psihologice și psihiatrice;
- interviuri și observații comportamentale în detenție;
- istoricul abaterilor disciplinare;
- participarea la programe de reeducare și evaluarea progresului;
- rapoarte ale personalului penitenciar.

20. **Motivația infracțională** *(reflectă scopurile, nevoile, intențiile și convingerile care determină comiterea unei infracțiuni. Acesta evidențiază gradul în care comportamentul infracțional este planificat, justificat sau orientat spre satisfacerea unor nevoi personale, fiind un predictor important al riscului de recidivă și al gradului de responsabilizare):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Nu există motivație infracțională; fapta este accidentală sau neintenționată	nerelevant
1	Motivație redusă; fapta a fost mai degrabă o reacție de moment la circumstanțe	minim
3	Motivație moderată; obiective personale prezente, dar neplanificate	redus
4	Motivație clară și intenționată; fapta urmărește satisfacerea unor nevoi personale și/sau scopuri precise	moderat

Surse de informații pentru evaluare:

- interviul cu condamnatul;
- analiza declarațiilor și comportamentului anterior comiterii faptei;
- dosarul personal;
- observații ale personalului penitenciar privind atitudinea și comportamentul condamnatului.

21. **Lipsa abilităților de gestionare financiară** *(reflectă capacitatea persoanei de a-și administra resursele materiale în mod responsabil și legal. Lipsa acestei competențe poate favoriza comportamente ilegale sau riscante pentru obținerea resurselor, fiind asociată cu un risc crescut de recidivă):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Abilități financiare adecvate; gestionează veniturile responsabil	nerelevant
1	Unele dificultăți ocazionale în gestionarea resurselor	minim
2	Gestionare precară a banilor; probleme financiare periodice	redus
3	Lipsă abilităților de gestionare financiară; dependență de venituri ilegale	moderat

Surse de informații pentru evaluare:

- interviul cu condamnatul;
- documente privind veniturile și cheltuielile (dacă sunt disponibile în dosarul personal).

22. **Dificultăți în organizarea și utilizarea eficientă a timpului liber în detenție** *(reflectă incapacitatea persoanei de a folosi timpul liber într-un mod constructiv, ceea ce poate favoriza comportamente antisociale, pasivitate sau influență negativă din partea altor deținuți, fiind un indicator relevant pentru riscul de recidivă și dificultățile de reintegrare socială):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc
0	Utilizează timpul liber eficient și constructiv, implicare activă în activități opționale	nerelevant
1	Participă uneori la activități constructive, timp liber utilizat relativ bine	minim
2	Organizare și utilizare moderată a timpului liber, implicare limitată în activități opționale	redus
3	Timp liber prost gestionat, refuz frecvent al activităților constructive sau participarea în programe opționale	moderat
4	Timp liber utilizat constant pentru comportamente deviante sau asociere cu grup antisocial/informal	ridicat

Surse de informații pentru evaluare:

- observații ale personalului penitenciar;
- participarea la programe de reeducare;
- dosarul personal;
- programul individual de executare a pedepsei, fișe de evaluare individuale;
- interviul cu persoana condamnată.

23. **Gradul de implicare în realizarea Planului individual de resocializare** *(reflectă lipsa motivației sau a responsabilității în participarea activă la programele și activitățile planificate pentru reintegrarea socială. Acest factor indică risc crescut de recidivă, dificultăți în adaptarea la reguli și posibilă menținere a unui stil de viață antisocial):*

Scor	Situația evaluată	Nivel de risc

0	Participă activ și responsabil la realizarea planului individual de resocializare; implicare constantă	nerelevant
2	Implicare limitată; frecvent neglijează responsabilitățile prevăzute de planul individual de resocializare	redus
3	Rareori se implică; refuză frecvent realizarea activităților din planul individual de resocializare	moderat
4	Nu se implică deloc și ignoră complet planul	ridicat

Surse de informații pentru evaluare

- dosarul personal;
- rapoarte ale personalului penitenciar privind participarea la programe;
- programul individual de executare a pedepsei, fișe de evaluare individuale;
- interviuri cu persoana condamnată;
- observații privind atitudinea și comportamentul față de recomandări.

III. <u>EVALUAREA FACTORILOR DINAMICI (PROTECTIVI)</u> (constituie caracteristici individuale și de mediu ale infractorului care contracarează factorii criminogeni), vor include următorii indicatori:

1. **Orientare socială pozitivă** (nu respectă subcultura criminală, manifestă empatie față de ceilalți. Totodată, punctaj va fi atribuit în dependență de frecvența și gravitatea abaterilor disciplinare pe întreaga perioadă de executare a pedepsei) – *reflectă nivelul în care condamnatul evită susținerea subculturii criminale, manifestă empatie și comportamente prosociale față de colegi și personalul penitenciar, corelat cu istoricul disciplinar pe perioada detenției:*

Punctaj	Descriere
0	Nu respectă normele, nu se implică în realizarea planului individual de resocializare, abateri disciplinare majore și repetate
2	Respectă normele prosociale cu unele abateri disciplinare minore ocazionale, se implică în activități prosociale
3	Respectă normele prosociale, fără abateri disciplinare; implicare selectivă sau neimplicare în activități și programe obligatorii conform planului individual de resocializare
4	Respectă normele prosociale, fără abateri disciplinare; implicare în activități și programe obligatorii conform planului individual de resocializare

Indicatori de evaluare:

Evaluarea se realizează pe baza următorilor indicatori observaționali:

- Atitudinea față de normele sociale și legale;
- Poziționarea față de subcultura criminală;
- Respectul față de personalul penitenciar și alte persoane deținute;
- Manifestarea responsabilității sociale;
- Participarea la activități de reintegrare;
- Influența exercitată asupra altor persoane deținute (pozitivă sau negativă).

Sursele de informație pot include: observația personalului, interviul individual, rapoarte psihologice, evidența disciplinară și participarea la programe.

2. **Recunoaște și conștientizează fapta comisă** (vorbește despre infracțiune, regretă cele comise, vorbește despre alternative la comportamentul manifestat în infracțiune) - *reflectă gradul în care persoana condamnată își asumă responsabilitatea pentru infracțiunea comisă, înțelege consecințele acesteia și manifestă regret autentic, demonstrând capacitatea de a identifica alternative legale și prosociale de comportament:*

Punctaj	Descriere
0	Neagă infracțiunea sau minimalizează responsabilitatea; justifică fapta prin factori externi; nu manifestă regret și nu identifică alternative la comportamentul infracțional
1	Recunoaște parțial fapta, dar transferă responsabilitatea asupra altor persoane sau circumstanțe; regretul este superficial; nu identifică clar alternative de comportament
3	Recunoaște clar responsabilitatea pentru infracțiune, exprimă regret autentic și demonstrează înțelegerea consecințelor; poate identifica alternative legale la comportamentul manifestat
4	Își asumă deplin responsabilitatea, reflectează critic asupra comportamentului infracțional, exprimă empatie față de victimă și prezintă alternative pentru prevenirea comportamentului infracțional

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- recunoașterea clară a implicării în infracțiune;
- asumarea responsabilității personale pentru fapta comisă (inclusiv achitarea prejudiciului);
- exprimarea regretului pentru consecințele produse;
- înțelegerea impactului asupra victimei, familiei și societății;
- capacitatea de a identifica **alternative legale** la comportamentul infracțional;
- disponibilitatea de a evita repetarea comportamentului antisocial.

Sursele de informație pot include: interviul individual, evaluarea psihologică, participarea la programe de responsabilizare și observațiile personalului.

3. **Relații armonioase în familie însoțite de suport reciproc** *(reflectă existența unor relații familiale stabile, bazate pe respect, comunicare și sprijin emoțional sau material. Relațiile familiale pozitive contribuie la menținerea comportamentului prosocial și la facilitarea reintegrării sociale, reducând astfel probabilitatea recidivei):*

Punctaj	Descriere
0	Relații familiale inexistente sau profund conflictuale; lipsa totală a sprijinului familial; familia poate avea influență negativă asupra comportamentului
1	Relații familiale instabile și suport limitat; conflicte frecvente sau lipsă de implicare din partea familiei
2	Există relații familiale funcționale, însă contactul sau sprijinul este limitat; suportul pentru reintegrare este nesigur
3	Relații familiale stabile și constructive; comunicare regulată; familia oferă sprijin emoțional și manifestă disponibilitate pentru reintegrare

4	Relații familiale armonioase și constante; sprijin reciproc puternic; familia se implică activ în susținerea reintegrării sociale și influențează pozitiv comportamentul persoanei condamnate

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- existența unor **relații apropiate și stabile cu membrii familiei**;
- frecvența și calitatea **contactului cu familia** (vizite, convorbiri telefonice, corespondență);
- sprijinul emoțional sau material oferit reciproc;
- disponibilitatea familiei de a **susține reintegrarea socială** după liberare;
- absența conflictelor majore sau a relațiilor disfuncționale;
- influența familiei asupra **comportamentului prosocial** al persoanei condamnate.

Sursele de informație pot include: interviul cu persoana condamnată, discuții cu membrii familiei (dacă este posibil), observațiile personalului penitenciar, evidența vizitelor și rapoarte psihosociale.

4. **Participarea la activitățile obligatorii, stabilite conform planului individual de resocializare** *(reflectă nivelul de implicare al persoanei condamnate în activitățile prevăzute în Planul individual de resocializare /Programul individual de executare a pedepsei (educaționale, psihologice, ocupaționale, sociale). Participarea activă indică motivația pentru schimbare, dezvoltarea competențelor prosociale și reducerea riscului de recidivă):*

Punctaj	Descriere
0	Refuză participarea la activitățile stabilite în planul individual; absentează frecvent fără motive întemeiate
2	Participă la majoritatea activităților, însă implicarea este limitată sau ocazională; progresul este neesențial
3	Participă constant și activ la activitățile stabilite; manifestă interes pentru realizarea activităților stabilite și respectă recomandările specialiștilor
4	Participă activ și consecvent la toate activitățile stabilite; demonstrează progres evident, inițiativă și motivație puternică pentru schimbare și reintegrare socială

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- prezența la activitățile stabilite în planul individual;
- gradul de implicare și participare activă;
- respectarea sarcinilor și recomandărilor specialiștilor;
- progresul demonstrat pe parcursul participării;
- atitudinea față de activitățile educative, psihologice sau ocupaționale;
- finalizarea programelor cu calificativul „satisfăcător” sau „bine”.

Sursele de informație pot include: registrele de participare, rapoartele angajaților din reintegrare socială, observațiile personalului și rezultatele evaluărilor periodice.

5. **Existența unui loc de muncă până la condamnare** *(reflectă nivelul de integrare socio-profesională al persoanei înainte de condamnare. Existența unei activități profesionale stabile indică responsabilitate, autonomie economică și un stil de viață organizat, elemente care contribuie la reducerea riscului de recidivă și facilitează reintegrarea socială):*

Punctaj	Descriere

0	Nu a avut loc de muncă înainte de condamnare și nu a desfășurat activități legale stabile; implicarea în activități informale sau ilegale
1	A avut ocazional activități de muncă, însă fără stabilitate sau fără contract legal; perioade lungi de inactivitate
2	A avut loc de muncă pentru o perioadă limitată sau instabilă; experiență profesională redusă
3	A avut loc de muncă stabil înainte de condamnare și a demonstrat responsabilitate în activitatea profesională

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- existența unui **loc de muncă legal** înainte de condamnare;
- durata și stabilitatea raporturilor de muncă;
- tipul activității desfășurate (angajat, muncă sezonieră, activitate independentă);
- nivelul de responsabilitate și disciplină profesională;
- existența unor **calificări profesionale** sau competențe de muncă;

Sursele de informație pot include: declarațiile persoanei condamnate, documente justificative (contract de muncă, carnet de muncă), informații de la familie sau angajator și rapoarte de evaluare socială.

6. **Existența unui loc de trai după eliberare** *(reflectă gradul în care persoana condamnată dispune de o locuință stabilă și sigură după liberare. Stabilitatea locativă contribuie la menținerea unui stil de viață organizat, facilitează accesul la muncă și suport social și reduce probabilitatea revenirii la comportamente infracționale):*

Punctaj	Descriere
0	Nu are loc de trai stabil după liberare; situația locativă este incertă sau persoana riscă să rămână fără adăpost
1	Există o posibilitate incertă de locuire (temporară sau instabilă)
2	Dispune de locuință stabilă după liberare (familie sau chirie)
3	Dispune de locuință proprie (proprietar sau coproprietar)

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- existența unei **locuințe concrete** după liberare (proprietate personală, locuință a familiei, chirie etc.);
- stabilitatea și siguranța mediului locativ;
- acordul sau disponibilitatea familiei/altor persoane de a oferi spațiu locativ;
- condițiile locative și mediul social din locuință;
- absența influențelor criminogene în mediul locativ;
- existența unor alternative locative în cazul schimbării situației.

Sursele de informație pot include: declarațiile persoanei condamnate, informații de la familie, documente sau confirmări privind locuința, evaluări sociale sau rapoarte ale specialiștilor.

7. **Încadrarea la muncă remunerată în cadrul penitenciarului** *(reflectă gradul de implicare al persoanei condamnate în activități de muncă organizate și remunerate în perioada detenției. Participarea la muncă dezvoltă responsabilitatea, disciplina, competențele profesionale și autonomia economică, contribuind la reducerea riscului de recidivă și facilitând reintegrarea socială):*

Punctaj	Descriere
0	Nu este încadrat în muncă remunerată și nu manifestă interes pentru activități de muncă
1	A manifestat interes pentru angajare la muncă prin depunerea cererii, însă nu a fost implicat de motive independente de el
2	A fost încadrat în muncă remunerată, însă a fost eliberat din motive dependente de el
3	A fost încadrat în muncă remunerată, însă a fost eliberat din motive independente de el
4	Este încadrat stabil în muncă remunerată, demonstrează performanță și responsabilitate ridicată, inițiativă și dezvoltare de competențe profesionale

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- existența unui **loc de muncă remunerat în penitenciar**;
- durata și stabilitatea încadrării în muncă;
- disciplina și responsabilitatea manifestate la locul de muncă;
- calitatea activității desfășurate și respectarea sarcinilor;
- inițiativa și dorința de a dobândi sau dezvolta **competențe profesionale**.

Sursele de informație pot include: evidențele administrației penitenciarului privind activitățile de muncă, rapoartele personalului responsabil de sectorul de muncă, observațiile educatorilor și alte documente relevante.

8. **Încadrarea la muncă neremunerată în cadrul penitenciarului** *(reflectă gradul de implicare voluntară sau organizată a persoanei condamnate în activități de muncă neremunerată (gospodărești, de întreținere, servicii interne etc.). Participarea la astfel de activități indică responsabilitate, disciplină, cooperare și disponibilitate pentru implicare constructivă în viața comunității penitenciare, contribuind la reducerea riscului de recidivă):*

Punctaj	Descriere
0	Nu participă la activități de muncă neremunerată și nu manifestă interes pentru implicare
1	Participarea este ocazională sau formală, înregistrând ore de muncă neremunerată cu puțin timp înainte de evaluare
2	Participă la muncă neremunerată, însă implicarea este ocazională sau limitată
4	Participă constant la muncă neremunerată și îndeplinește responsabil sarcinile stabilite

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- participarea la activități de muncă neremunerată în penitenciar;

- regularitatea și stabilitatea implicării în aceste activități;
- nivelul de responsabilitate manifestată;
- respectarea sarcinilor și a regulilor de muncă;
- relațiile cu alte persoane implicate în activitate;
- disponibilitatea de a contribui la buna funcționare a mediului penitenciar.

Sursele de informație pot include: evidențele administrației penitenciarului, rapoartele personalului responsabil de activitățile de muncă, observațiile angajaților penitenciarului și alte documente relevante.

9. **Frecventarea unei forme de învățământ sau atitudinea pozitivă pentru învățare** *(reflectă gradul în care persoana condamnată este implicată în activități educaționale sau manifestă interes real pentru dezvoltarea cunoștințelor și competențelor. Participarea la educație contribuie la dezvoltarea personală, crește șansele de integrare profesională și socială și reduce probabilitatea recidivei):*

Punctaj	Descriere
0	Analfabetism sau lipsă totală de pregătire profesională. Nu manifestă interes pentru frecventarea unei forme de învățământ
1	Participă ocazional la activități educaționale sau manifestă interes limitat pentru învățare
2	Frecventează o formă de învățământ sau activități educaționale, însă implicarea și progresul sunt moderate
3	Frecventează constant o formă de învățământ și manifestă interes real pentru dezvoltarea cunoștințelor și competențelor
4	A absolvit programe de instruire profesională, demonstrează progres semnificativ și motivație puternică pentru dezvoltare personală și profesională

Indicatori de evaluare:

Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- frecventarea cursurilor de **învățământ general, profesional sau de formare** în penitenciar;
- participarea la programe de alfabetizare sau instruire profesională;
- interesul manifestat pentru dezvoltarea cunoștințelor;
- disciplina și implicarea în activitățile educaționale;
- progresul educațional demonstrat;
- motivația pentru continuarea studiilor sau pentru dobândirea unei calificări.

Sursele de informație pot include: evidențele instituției de învățământ din penitenciar, rapoartele profesorilor sau educatorilor, observațiile personalului și documentele privind rezultatele școlare.

10. **Abilități de gestionare a emoțiilor** *(reflectă capacitatea persoanei condamnate de a recunoaște, înțelege și controla emoțiile proprii, de a reacționa adecvat în situații de stres sau conflict și de a evita comportamente impulsive sau violente. Dezvoltarea acestor abilități sprijină adaptarea socială, menținerea relațiilor prosociale și reducerea riscului de recidivă):*

Punctaj	Descriere

0	Incapacitate de a-și controla emoțiile; reacții impulsive sau agresive frecvente; nu utilizează strategii de gestionare a emoțiilor
1	Gestionarea emoțiilor este limitată; apar frecvent reacții impulsive sau conflicte cu alții
2	Are unele abilități de control al emoțiilor; poate gestiona situații stresante cu dificultate; unele reacții impulsive persistă
3	Gestionează eficient majoritatea emoțiilor, evită conflictele majore; utilizează strategii adecvate de reglare emoțională
4	Controlează emoțiile în mod constant, gestionează eficient stresul și conflictele; demonstrează maturitate emoțională și influență pozitivă asupra altora

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- capacitatea de a **recunoaște și exprima emoțiile** într-un mod adecvat;
- gestionarea eficientă a furiei, frustrării, anxietății sau stresului;
- evitarea reacțiilor impulsive sau agresive;
- utilizarea strategiilor de reglare emoțională (dialog, rezolvare de probleme);
- atitudinea constructivă în conflicte cu personalul sau alți deținuți;
- analiza situației disciplinare pe perioada detenției;
- participarea la programe psihologice sau de dezvoltare personală care vizează controlul emoțiilor.

Sursele de informație includ: observațiile personalului, rapoarte psihologice, interviuri individuale și rezultate ale programelor de consiliere sau dezvoltare emoțională.

11. **Lipsa dependențelor** *(reflectă absența dependențelor de substanțe (alcool, droguri, medicamente sau alte comportamente adictive) la persoana condamnată. Lipsa dependențelor reduce influențele criminogene, sprijină adoptarea unui comportament prosocial și contribuie semnificativ la diminuarea riscului de recidivă):*

Punctaj	Descriere
0	Dependență activă de substanțe sau comportamente adictive
1	Istoric de dependențe; control limitat al comportamentului legat de substanțe
2	Istoric de consum asociat comportamentului infracțional
3	Nu există dependențe active; persoana manifestă control și responsabilitate față de consumul de substanțe
4	Lipsa istoricului problematic de consum, adoptă un stil de viață sănătos, influență pozitivă asupra mediului și comportament prosocial consolidat

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- lipsa consumului de **substanțe interzise** înainte și în timpul detenției;
- absența comportamentelor adictive care afectează judecata și autocontrolul;
- participarea la programe de prevenție sau tratament, dacă există risc de dependență;

- atitudinea față de consumul de substanțe și responsabilitatea personală;
- istoricul medical și psihologic referitor la dependențe.

Sursele de informație includ: interviul individual, rapoarte medicale și psihologice, observațiile personalului, teste de depistare a substanțelor (dacă sunt disponibile).

12. **Abilități de gestionare constructivă a timpului liber** (frecventarea bibliotecii, participarea la activități culturale, sportive, de voluntariat, etc.) - *reflectă capacitatea persoanei condamnate de a-și folosi timpul liber în mod productiv, prin activități educative, culturale, etc.. Gestionarea constructivă a timpului liber sprijină dezvoltarea personală, reduce influențele criminogene și contribuie la menținerea comportamentului prosocial, diminuând riscul de recidivă:*

Punctaj	Descriere
0	Nu utilizează timpul liber în mod constructiv; neimplicarea în activități educative, culturale sau sportive
1	Participare ocazională și selectivă la activități; timpul liber nu este planificat constructiv
2	Participă la unele activități, însă implicarea și regularitatea sunt limitate; folosirea timpului liber este parțial constructivă
3	Participă la activități culturale, sportive sau educative; folosește timpul liber în mod constructiv
4	Participă activ și regulat la multiple activități constructive; planifică și gestionează timpul liber în mod eficient, contribuind la dezvoltarea personală și comportamentul prosocial

Indicatori de evaluare:

Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- frecventarea **bibliotecii sau a activităților educative**;
- participarea la **activități culturale sau recreative** (muzică, teatru, arte plastice etc.);
- implicarea în **activități sportive** organizate;
- implicarea în **activități comunitare**;
- planificarea activităților și regularitatea implicării;
- motivația și inițiativa de a utiliza timpul liber în mod constructiv.

Sursele de informație includ: evidențele penitenciarului privind participarea la activități, rapoarte ale educatorilor și psihologilor, observații ale personalului, interviul cu persoana condamnată.

13. **Asumarea responsabilității** (atitudinea față familie, victimă, achitarea prejudiciului material) - *reflectă capacitatea persoanei condamnate de a-și recunoaște faptele, de a demonstra responsabilitate față de victime, familie și comunitate și de a lua măsuri concrete pentru repararea prejudiciului material sau moral. Acest factor indică maturitate morală și socială, contribuind la reducerea riscului de recidivă și facilitarea reintegrării sociale:*

Punctaj	Descriere
0	Nu își recunoaște faptele; evită sau neglijează responsabilitatea față de victimă, familie sau prejudiciu
2	Recunoaștere parțială a faptei; implicare limitată sau formală în asumarea responsabilității; acțiuni concrete minime sau sporadice

3	Își asumă fapta, manifestă responsabilitate constantă față de victimă și familie; acțiuni clare pentru repararea prejudiciului
4	Asumare completă a faptei și responsabilitate deplină față de victimă și familie; repararea prejudiciului realizată sau planificată eficient; comportament exemplar și influență pozitivă asupra mediului social

Indicatori de evaluare:
Evaluatorul analizează următoarele aspecte:

- recunoașterea și asumarea faptei comise;
- atitudinea responsabilă față de **victimă**;
- atitudinea responsabilă față de **familie** (sprijin, comunicare, evitarea conflictelor);
- implicarea în **achitarea prejudiciului material** sau repararea altor daune;
- coerența și consistența comportamentului responsabil pe parcursul detenției.

Sursele de informație includ: interviul cu persoana condamnată, rapoarte psihologice și educative, evidențe privind plata prejudiciului, observații ale personalului și participarea la programe specifice.

Evaluarea trebuie să aibă o desfășurare logică, pornind de la identificarea antecedentelor infracțiunii curente sau a factorilor statici/dinamici, vizând atât informații privitoare la condamnările anterioare cât și la istoria comportamentală a celui evaluat. Urmează identificarea comportamentului infracțional curent și circumstanțele în care acesta s-a produs, precum și consecințele comportamentului acestuia. În evaluarea riscului, este necesar să se bazeze atât pe identificarea factorilor de risc cât și pe identificarea punctelor tari ale condamnatului, a resurselor sale (factorii protectivi). La stabilirea riscului de recidivă, pentru fiecare factor identificat se atribuie obligatoriu punctajul indicat (de la 0 la 4).

Totodată, pentru stabilirea riscului de recidivă se va calcula diferența dintre scorul total al factorilor criminogeni și factorilor protectivi. În funcție de diferența calculată (suma punctajului atribuit factorilor criminogeni, minus suma punctajului atribuit factorilor protectivi) va fi stabilit riscul de recidivă.

Stabilirea intervalelor de risc

Risc de recidivă **ridicat**	Punctajul total al factorilor criminogeni este **mai mare sau egal** decât cel al factorilor protectivi
Risc de recidivă **mediu**	Factorii protectivi sunt **mai mari**, dar cu o diferență de **maximum 17 puncte** față de cei criminogeni
Risc de recidivă **scăzut**	Factorii protectivi sunt **mai mari cu cel puțin 18 puncte** față de cei criminogeni

Capitolul III. Metodici și tehnici de evaluare a riscului de recidivă

Evaluarea riscului de recidivă al condamnatului la detențiune pe viață se realizează de către o comisie specializată creată în acest sens, componența căreia este aprobată prin Ordinul ministrului justiției, constituită din: psihologul instituției penitenciare unde se deține condamnatul evaluat care va completa Anexa nr.1 și Anexa nr. 2 la prezenta Metodologie, un psiholog din cadrul Secției diagnoza personalității și evaluarea riscului a Direcției reintegrare socială a Administrației Naționale a Penitenciarelor și un psiholog din cadrul Inspectoratul Național de Probațiune.

Studierea dosarului personal

Studierea dosarului presupune examinarea materialelor referitoare la:

−infracțiunea comisă;

−antecedentele penale;

−evaluările psihosociale anterioare;

−progresele și regresele pe parcursul detenției;

−datele relevante ce vizează identificarea factorilor criminogeni și protectivi pentru stabilirea riscului de recidivă;

−confruntarea informației relatate de către condamnat și datele din dosarul personal.

Interviul

Interviul constituie un instrument de diagnosticare și de înțelegere a condamnatului cu problemele sale. De obicei, prin intervievare sunt urmărite obiective cum ar fi: motivații de acțiune, delimitarea tensiunilor personale ale clientului, înțelegerea motivației de acțiune, evaluarea impactului și a riscului social al faptei comise. În cazul evaluării riscului de recidivă interviul va conține subiecte pentru analiza comportamentului infracțional, analiza factorilor statici, dinamici și protectivi. Astfel, interviul va conține întrebări deschise și închise cu referire la:

- Date biografice - informații ce reflectă:

- proveniența,

- relațiile cu familia,

- stilul de viață, apartenența la grup și cercul de prieteni (stil de viață infracțional),

- poziția în grupul de prieteni și rolurile,

- ocupația până la detenție,

- studiile,

- statutul social,

- trecutul infracțional (numărul și tipul infracțiunilor anterioare, existența unui pattern infracțional, comportamentul pe durata pedepselor anterioare),

- evenimente de viață importante (traume, evenimente ce au determinat schimbarea modului de viață), etc.

- Analiza infracțiunii - informații despre infracțiunea actuală:

- starea condamnatului până la săvârșirea infracțiunii (vârsta, circumstanțele, acțiunile, gândurile etc.);

- evaluarea proprie a infracțiunii săvârșite de către condamnat (recunoaște sau nu recunoaște vina);

- analiza alternativelor comportamentului infracțional și de ce nu au fost folosite;

- studierea sferei etico-morale (i-a fost greu să ia decizia, cât de ușor a luat-o, dileme morale);

- timpul planificării infracțiunii;

- resursele folosite;

- studierea relației cu victima;

- infracțiunea săvârșită în situație de criză sau a fost o reacție comportamentală interiorizată;

- energia criminală (starea psihică – a chemat ajutor, a fugit, ce emoții avea);

- aprecierea datelor de către specialist;

- alte date relevante: ex. individuală sau de grup, sub influența alcoolului sau drogurilor (cu dependență sau consum ocazional), cu motiv sau fără, cu manifestarea agresivității sau nu, etc.;

- Problematica substanțelor (dependenței) - informații cu privire la problematica adicțiilor:

- ce a consumat,

- la ce vârstă prima dată,

- se află la evidență sau nu,

- periodicitatea consumului,

- a urmat tratament sau nu,
- jocuri de hazard;

➢ Analiza personalității - informații despre dimensiunile personalității:
- accentuări de personalitate,
- sfera emoțională,
- autoaprecierea,
- nivelul empatiei,
- agresivitate,
- egocentrism,
- impulsivitatea,
- toleranță la frustrare,
- distorsiuni cognitive.

➢ Progrese și regrese în detenție:
- comportamentul în detenție;
- susține sau nu subcultura criminală și stilul de viață infracțional;
- atitudinea față de personalul penitenciar;
- sancțiuni și stimulări;
- participarea la activități educative, psihologice și de asistență socială;
- interesul pentru participarea la muncă;
- manifestarea interesului în activități de instruire;

➢ anamneza violenței, sau după caz, problematica infracțiunilor sexuale;
- există dovezi de gelozie, furie, frică?
- are istoric de autocontrol deficitar?
- istoric de comportament autodistructiv/distructiv, etc.

Teste sau chestionare

De regulă pot fi folosite teste sau chestionare ce măsoară dimensiuni ale personalității. În cazul evaluării riscului de recidivă, pot fi aplicate teste ce identifică nivelul empatiei, agresivității, egocentrismul, precum și trăsături ce pot constitui factori de risc sau protectivi.

La fel, în procesul de evaluare a riscului de recidivă sunt analizate informații relevante cu referire la condamnat, dobândite de la personalul penitenciar, membrii familiei sau membrii grupului de referință.

Capitolul IV. Descrierea procedurilor de evaluare a riscului de recidivă

1. Inițierea procedurii

1.1 Depunerea cererii:

Procedura de evaluare a riscului de recidivă se inițiază în vederea examinării aplicării art. 91 alin. (5) sau art. 92 alin. (3^1) din Codul penal, la cererea condamnatului ori a apărătorului acestuia.

1.2 Informarea psihologului

După recepționarea cererii, secretarul comisiei penitenciare informează fără întârziere psihologul instituției penitenciare, pentru inițierea procesului de evaluare.

2. Pregătirea evaluării

2.1 Studierea dosarului personal:

Psihologul instituției penitenciare examinează dosarul personal al condamnatului pentru a colecta informațiile preliminare privind istoricul comportamental, infracțional și social.

2.2 Planificarea interviului:

În baza datelor preliminare, psihologul planifică desfășurarea interviului individual, stabilind etapele și durata procesului.

3. Desfășurarea interviului

3.1 Cadru și condiții:

Interviul are loc în biroul psihologului, într-un cadru adecvat, similar celui de consiliere psihologică, pentru a asigura confidențialitatea și confortul emoțional al persoanei evaluate.

3.2 Structura interviului:

Interviul se desfășoară în una sau mai multe ședințe, în funcție de complexitatea cazului, fiind orientat spre identificarea factorilor de risc și a celor protectivi.

4. Aplicarea instrumentelor psihodiagnostice

4.1 Utilizarea testelor psihologice:

La necesitate, psihologul poate utiliza teste, scale sau chestionare standardizate care contribuie la identificarea trăsăturilor de personalitate, atitudinilor, comportamentelor sau altor caracteristici relevante pentru evaluarea riscului de recidivă.

5. Înregistrarea și analiza datelor

5.1 Completarea formularului de evaluare:

Toate informațiile obținute din studierea dosarului, interviu și testare sunt consemnate în **Formularul de evaluare psihosocială a riscurilor**, conform anexei nr. 1 la Metodologie.

5.2 Analiza datelor:

Psihologul analizează și sintetizează datele obținute, având în vedere factorii de risc criminogeni și protectivi. Rezultatele sunt arhivate în documentația de serviciu a specialistului psiholog.

6. Determinarea și validarea nivelului de risc

6.1 Identificarea factorilor relevanți:

Pe baza analizei efectuate, psihologul identifică factorii de risc și protectivi, în conformitate cu anexa nr. 1 la Metodologie.

6.2 Solicitarea validării riscului:

După finalizarea evaluării, psihologul instituției transmite un demers către **Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP)** și **Inspectoratul Național de Probațiune (INP)**, solicitând convocarea **comisiei de psihologi** pentru examinarea materialelor și aprobarea nivelului de risc de recidivă stabilit.

7. Rezultatul final:

7.1 Nivelul riscului de recidivă (scăzut, mediu sau ridicat) se stabilește prin decizia comisiei de psihologi constituită conform procedurii indicate în Capitolul III și se consemnează în documentele aferente, fiind utilizat în procesul decizional privind aplicarea prevederilor art. 91 alin. (5) și art. 92 alin. (3^1) din Codul penal.

7.2 Rezultatul se aduce la cunoștința condamnatului, care va confirma prin semnătură în Fișa de evaluare a riscului de recidivă al condamnatului, că a fost informat despre nivelul riscului de recidivă stabilit.

7.3 În cazul refuzului de a contrasemna Fișa de evaluare a riscului de recidivă, specialistul psiholog va face mențiunile respective.

Anexa nr.1
la Metodologie

Formularul de evaluare psihosocială a riscurilor

1. DATE GENERALE

N.P.P. _____

a.n. _____

2. Analiza infracțională

Vârsta la prima infracțiune, numărul infracțiunilor anterioare, există un tipar al conduitei infracționale a condamnatului?
Există perioade în care nu a comis infracțiuni pe parcursul istoricului conduite infracționale? (care au fost motivele pentru perioadele în care nu s-au comis infracțiuni?);
Care au fost motivele săvârșirii infracțiunilor anterioare?
Descrieți pe scurt istoricul infracțiunilor (anul, durata pedepsei, articolul).

Motivarea /dinamica infracțiunii actuale

Descrieți pe scurt infracțiunea actuală;
Care a fost motivul/motivele săvârșirii infracțiunii? (cu descriere)
Atitudinea față de infracțiune (minimalizează, raționalizează sau justifică infracțiunea);
Atitudinea față de victimă (reacții de autoapărare, învinovățire, indiferență);
În cazul săvârșirii infracțiunii cu violență, se constată:
- ce a condiționat aplicarea violenței în infracțiune? (starea emoțională, reacție la provocări, ostilitate etc.);
- violența a fost instrumentală (răspunde necesităților precum obținerea de fonduri, sau infracțiuni contra patrimoniului etc.);
- împotriva cui a fost folosită violența? (străin, persoană cunoscută, partener intim, copil, etc.);
- violența a implicat o armă?
- violența a fost excesivă? (gravitatea).

Infracțiune planificată	**da** ☐	**nu** ☐
Individual	**da** ☐	**nu** ☐
Sub influența alcoolului	**da** ☐	**nu** ☐
Sub influența drogurilor	**da** ☐	**nu** ☐
Cu aplicarea violenței	**da** ☐	**nu** ☐
Cunoștea victima	**da** ☐	**nu** ☐
Recunoaște vina	**da** ☐	**nu** ☐

Situațiile cu risc infracțional (situațiile/circumstanțele concrete care pot condiționa săvârșirea unei noi infracțiuni)

Factori declanșatori, recăderile de consum, relațiile antisociale (revenire la grupurile antisociale sau stabilire de noi relații antisociale), mediul social, etc.

3. Biografie, date relevante pentru evaluarea riscurilor

Locul de trai, relațiile cu familia, (atmosfera în familie, componența, tipul de atașament, ordinea în frăție, date despre activitățile de joacă, tradiții/valori în familie);
Situația școlară (atitudine față de colegi, profesori, discipline, abandon, preferințe, a absolvit/nu a absolvit, cauzele eșecului);
Statutul/rolul în grupul de semeni și relaționarea cu cei din jur;
Aptitudini, ocupație, calificare profesională, studii;
Evenimente importante de viață etc.

Situația socială

Sfera contactelor sociale și statutul social (familia de origini, extinsă);
Condamnatul are relații sau legături prosociale?
Familia este un factor de risc sau de protecție? (ex. familia îl determină/susține în săvârșirea de infracțiuni sau familia îl susține în reabilitare și îi oferă un grad de protecție)?
Cu cine preferă mai degrabă să socializeze condamnatul, cu familia sau grupurile antisociale?
În cazul unor situații de criză/conflicte, cum le-a gestionat?
Starea financiară (Au existat perioade de șomaj îndelungat? Cum a gestionat situațiile de criză financiară?);
Comportamentul în timpul liber (activități ocupaționale).

4. Problematica dependenței

Istoricul consumului de substanțe interzise și sau alcool (vârsta de debut, tipul de substanțe, frecvența și durata de consum, individual sau consum în grup);
Consum ocazional sau e dependență;
A beneficiat de tratament anterior, s-a aflat/se află la evidența medicului de specialitate?;
Are legătură consumul/dependența cu infracțiunea săvârșită?
Descrieți dacă condamnările anterioare au avut vreo legătură cu consumul?
Consumă droguri sau alcool în penitenciar? (se poate documenta din practica disciplinară, observații sau informație de la alte persoane);
Indicați dacă este o problemă doar de consum sau și de trafic?
Care e situația actuală? Care sunt factorii predictivi ai consumului?
N.B. jocurile de hazard pot fi abordate ca problematică de dependență.

5. Personalitatea

Caracteristici de personalitate relevante pentru identificarea factorilor criminogeni:
- Impulsivitatea, lipsa autocontrolului;
- Imaturitate emoțională;
- Agresivitate;
- Lipsa empatiei;
- Toleranță scăzută la frustrare;
- Nu poate conștientiza și delimita binele de rău;
- Nu există autocritică;
- Dezintegrat social;
- Comportament disfuncțional;
- Conflicte pe care nu le poate rezolva;
- Are o abordare pasivă sau agresivă în rezolvarea problemelor?
- Percepția negativă a celor din jur;
- Tulburări de personalitate (cu descrierea simptomaticii care a determinat stabilirea tulburării);
- Gestionarea emoțiilor.

6. Nivelul riscului de recidivă:

Argumentare: Se atribuie și se marchează punctajul pentru fiecare factor, conform Metodologiei:

Factori criminogeni						
1.	Vârsta la care a săvârșit prima infracțiune (mai mică de 21 ani)	0	1	2	3	4
2.	Sexul persoanei condamnate	-	1	2	-	-
3.	Antecedentele penale (numărul condamnărilor penale anterioare)	0	1	2	3	4
4.	Săvârșirea unei noi infracțiuni în perioada ispășirii pedepsei	0	-	2	3	4
5.	Intervalul de timp de la ultima condamnare	0	1	2	3	4
6.	Tipul infracțiunii săvârșite	0	1	2	3	4
7.	Patternul infracțional	0	-	-	-	4
8.	Apartenența la grupări criminale	0	-	-	3	4
9.	Lipsa ocupației prosociale până la detenție	0	1	-	3	4
10.	Comportamentul în penitenciar	0	1	2	3	4
11.	Atitudinea față de infracțiunea săvârșită	0	1	2	3	4
12.	Istoricul consumului de substanțe	0	1	2	3	4
13.	Mediul social/familia (dacă acestea favorizează comportamentul de risc)	0	1	2	3	4
14.	Atitudini, valori și convingeri antisociale	0	1	2	3	4
15.	Grup de prieteni/anturaj antisocial și izolare de anturaj prosocial	0	1	2	3	4
16.	Lipsa locului de trai până la detenție	0	1	2	-	4
17.	Comportament antisocial, stil de viață infracțional	0	1	2	3	4
18.	Lipsa pregătirii școlare/profesionale	0	1	2	3	4
19.	Tulburări/accentuări de personalitate	0	1	2	3	4
20.	Motivația infracțională	0	1	-	3	4
21.	Lipsa abilităților de gestionare financiară	0	1	2	3	-
22.	Dificultăți în organizarea și utilizarea eficientă a timpului liber în detenție	0	1	2	3	4
23.	Gradul de implicare în realizarea Planului individual de resocializare	0	-	2	3	4
	TOTAL punctaj acumulat					

Factori protectivi						
1.	Orientare socială pozitivă	0	-	2	3	4
2.	Recunoaște și conștientizează fapta comisă	0	1	-	3	4
3.	Relații armonioase în familie însoțite de suport reciproc	0	1	2	3	4
4.	Participarea la activitățile obligatorii, stabilite conform planului individual de resocializare	0	-	2	3	4
5.	Existența unui loc de muncă până la condamnare	0	1	2	3	-
6.	Existența unui loc de trai după eliberare	0	1	2	3	-
7.	Încadrarea la muncă remunerată în cadrul penitenciarului	0	1	2	3	4
8.	Încadrarea la muncă neremunerată în cadrul penitenciarului	0	1	2	-	4
9.	Frecventarea unei forme de învățământ sau atitudinea pozitivă pentru învățare	0	1	2	3	4
10.	Abilități de gestionare a emoțiilor	0	1	2	3	4
11.	Lipsa dependențelor	0	1	2	3	4
12.	Abilități de gestionare constructivă a timpului liber (frecventarea bibliotecii, participarea la activități culturale, sportive, de voluntariat, etc.)	0	1	2	3	4
13.	Asumarea responsabilității (atitudinea față familie, victimă, achitarea prejudiciului material)	0	-	2	3	4
TOTAL punctaj acumulat						

Ridicat □
Mediu □
Scăzut □

*Calculul după formula **intervalelor de risc***

N.P.P. _____
Funcția/grad _____

Data _____
Semnătura_____

Anexa nr.2
la Metodologie

Fișa de evaluare a riscului de recidivă al condamnatului

N.P.P, a.n._____

Risc de recidivă_____

Factori criminogeni:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Factori protectivi:

_____
_____
_____
_____
_____
_____

Membrii comisiei de evaluare:

_____ *semnătura* _____

_____ *semnătura* _____

_____ *semnătura* _____

data: _____

Semnătura condamnatului _____

34. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU
Contrasemnează
Ministrul justiției

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați

1. Denumirea sau numele autorului şi, după caz, a participanţilor la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul *hotărârii Guvernului privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 583/2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați*, a fost elaborat de către Ministerul Justiției la inițiativa Administrației Naționale a Penitenciarelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul actului normativ a fost elaborat în scopul ajustării prevederilor *Statutului executării pedepsei de către condamnați*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2006*, la: - noile reglementări ale *Codului penal nr. 985/2002*, urmare a modificărilor operate prin *Legea nr. 255/2025 pentru modificarea unor acte normative,* și la - noile reglementări ale *Codului de executare nr. 443/2004*, urmare a modificărilor introduse prin *Legea nr. 451/2023 pentru modificarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004*; - standardele dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv constatările expuse în Hotărârea *Goriunov c. Republicii Moldova*[1], (cererea nr. 14466/12, 29 mai 2018), referitoare la aplicarea mijloacelor speciale față de condamnații la detențiune pe viață în baza unei evaluări individuale a riscurilor și cu respectarea principiilor necesității și proporționalității. Mai mult ca atât, elaborarea proiectului este justificată și prin includerea acestuia în *Planul de acțiuni al Ministerului Justiției pentru anul 2026* aprobat prin *Ordinul ministrului justiției nr. 21/2026* (acțiunea nr. 67).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Modificarea *Statutului executării pedepsei de către condamnați*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2006*, este necesară în contextul adoptării *Legii nr. 255/2025 pentru modificarea unor acte normative*, prin care au fost introduse modificări esențiale în *Codul penal nr. 985/2002*, în special la art. 91 alin. (5) și art. 92 alin. (3^1). Noile dispoziții legale prevăd că liberarea condiționată de pedeapsă sau înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu una mai blândă, în cazul persoanelor condamnate la detențiune pe viață, pot fi dispuse de instanța de judecată doar în baza unei evaluări care constată existența unui risc scăzut de recidivă, pe lângă îndeplinirea celorlalte condiții prevăzute de lege. Modificările aduse *Codului penal nr. 985/2002* în privința instituțiilor de liberare de pedeapsă, reglementate prin articolele 91 și 92, au avut ca efect uniformizarea condițiilor de aplicare pentru persoanele condamnate la detențiune pe viață, asigurând astfel o reglementare coerentă, cuprinzătoare și adaptată specificului acestei categorii de condamnați.

[1] https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-183210

Aplicarea noilor prevederi impune, în mod necesar, instituirea unui mecanism riguros, transparent și unitar de evaluare a riscului de recidivă, care să permită o analiză științifică, obiectivă și predictibilă a comportamentului condamnatului și a probabilității reintegrării sociale fără comiterea de noi infracțiuni. Având în vedere gravitatea faptelor comise de această categorie de condamnați și impactul semnificativ asupra victimelor, comunității și percepției publice, uneori amplificată prin mediatizare, evaluarea riscului de recidivă trebuie realizată la un standard profesional ridicat, pentru a asigura echilibrul între dreptul la reintegrare socială și nevoia de protecția publică.

În prezent, legislația execuțional-penală nu conține reglementări referitoare la procedura, criteriile și responsabilitățile privind evaluarea riscului de recidivă. Această lipsă generează lacune de ordin normativ și metodologic în aplicarea noilor dispoziții, afectând coerența la nivelul sistemului administrației penitenciare și reducând capacitatea de a furniza instanței de judecată informații standardizate și relevante necesare luării deciziilor în astfel de cazuri.

De asemenea, se impune detalierea aspectelor referitoare la aprecierea comportamentului deținutului pe parcursul executării pedepsei. Este esențial ca, în procesul de evaluare a conduitei, să fie utilizate criterii obiective și uniforme, care să permită reflectarea punctuală a atitudinii condamnatului față de procesul de corectare și resocializare. Evaluarea trebuie să se bazeze pe un ansamblu de comportamente manifestate pe întreaga perioadă de executare a pedepsei și nu pe conduite ocazionale, izolate, care nu pot fundamenta o concluzie pertinentă privind asumarea reală și constantă a schimbării de atitudine și a reintegrării sociale.

Prin urmare, includerea unor reglementări detaliate în *Statutul executării pedepsei de către condamnați*, referitoare la conduita persoanelor condamnate și mecanismul de evaluare a riscului de recidivă, va permite instituirea cadrului normativ secundar indispensabil pentru aplicarea eficientă și justificată a instrumentelor prevăzute de *Codul penal nr. 985/2002*, în contextul noilor modificări aduse instituțiilor de liberare de pedeapsă reglementate la art. 91 și 92.

Elaborarea proiectului este condiționat și de adoptarea *Legii nr. 451/2023 pentru modificarea Codului de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004*, prin care au fost modificate prevederile *Codului de executare nr. 443/2004* ce vizează: deținerea separată a persoanelor în penitenciare; vizitarea instituțiilor care asigură deținerea persoanelor; asigurarea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, petiționare, întrevederi de scurtă și lungă durată; controlul de specialitate la intrare în locul de deținere; controlul stării de sănătate a condamnaților; condițiile de executare a pedepsei detențiunii pe viață; măsurile disciplinare cât și modul și condițiile de aplicare ale acestora.

La fel, în prezent, pct. 95 din *Statutul executării pedepsei de către condamnați* reglementează aplicarea cătușelor în cazul deplasării condamnaților la detențiune pe viață, însă nu stabilește în mod detaliat condițiile materiale și procedurale care trebuie avute în vedere la dispunerea acestei măsuri. Lipsa unor criterii exprese privind evaluarea individuală a riscurilor, durata aplicării, procedura de reexaminare și atribuțiile administrației penitenciare poate genera interpretări neuniforme și riscul aplicării măsurii într-un mod automat, determinat exclusiv de statutul condamnatului. În acest context, se impune actualizarea prevederilor pct. 95 în vederea asigurării conformității acestora cu standardele dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv constatările expuse în Hotărârea *Goriunov c. Republica Moldova*, cererea nr. 14466/12, prin instituirea unui

mecanism bazat pe evaluarea individuală a riscurilor, necesitatea și proporționalitatea măsurii, precum și prin clarificarea procedurii de dispunere, aplicare și revizuire a acesteia.

Prin urmare, scopul proiectului constă în eliminarea carențelor sus-menționate, având drept deziderat crearea premiselor pentru aplicarea conformă a principiului individualizării și diferențierii modului de executare a pedepsei de către persoanele condamnate.

În concluzie, proiectul actului normativ a fost elaborat pentru a corela prevederile *Statutului executării pedepsei de către condamnați*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2006*, cu noile reglementări ale *Codului penal 985/2002* și a *Codului de executare nr. 443/2004*.

3. Principalele prevederi ale proiectului

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul propune modificarea *Statutului executării pedepsei de către condamnați*, aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2006*, în vederea corelării acestuia cu modificările operate în *Codul penal și Codul de executare*, precum și a alinierii reglementărilor privind aplicarea mijloacelor speciale la standardele dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

La **pct. 13** este reformulată norma privind repartizarea deținuților, pentru o prezentare mai clară și sistematizată a criteriilor care guvernează această procedură. Se stabilește expres că repartizarea este efectuată de Administrația Națională a Penitenciarelor în funcție de forma detenției, categoria penitenciarului stabilită prin hotărârea instanței de judecată și criteriile de deținere separată prevăzute la art. 205 din *Codul de executare*. Modificarea asigură claritatea reglementării și concordanța acesteia cu dispozițiile *Codului de executare*.

La **pct. 24** și prin completarea cu **pct. 24[1]** sunt revizuite și detaliate prevederile referitoare la percheziționarea deținuților, precum și modul de evidență, păstrare și gestionare a bunurilor, valorilor și documentelor deținute de aceștia la primirea în penitenciar.

Proiectul se completează cu **pct. 36[1]**, care stabilește criteriile clare de repartizare a deținutului în sectorul și spațiul de deținere (tipul penitenciarului, regimul de executare, cerințele de deținere separată, riscurile de securitate, necesitățile medicale și de reintegrare), aprobată prin decizia directorului instituției (conform Anexei nr. 1^1).

În **Secțiunea a 7-a, pct. 72** este reformulat, iar textul se completează cu **pct. 73[1]** și **73[2]**, stabilindu-se conținutul minim obligatoriu al Regulamentului de ordine interioară al penitenciarului și procedura privind dispunerea deținerii separate în baza criteriilor suplimentare potrivit art. 205 alin. (2) din *Codul de executare*. Modificările consolidează rolul regulamentului ca instrument de organizare și aplicare a regimului de deținere, prin stabilirea conținutului minim obligatoriu, a modalității de aducere la cunoștința deținuților și a obligației de a asigura accesul permanent la prevederile acestuia. Totodată, sunt reglementate criteriile suplimentare de deținere separată care pot fi stabilite la nivelul instituției penitenciare și condițiile de aplicare a acestora, cu respectarea principiilor legalității, proporționalității, nediscriminării și individualizării, în conformitate cu art. 205 alin. (2) și (3) din *Codul de executare*. Intervențiile sporesc claritatea și previzibilitatea normelor și contribuie la aplicarea uniformă a acestora.

La **pct. 87** sunt actualizate prevederile privind exercitarea dreptului de petiționare și a altor drepturi procedurale ale deținuților, în vederea alinierii acestora la dispozițiile *Codului de executare* și ale *Codului de procedură penală*. În acest sens, reglementarea privind dreptul de petiționare este corelată cu art. 210^1 din *Codul de executare*, iar lista drepturilor este completată cu dreptul de a

înainta cereri și de a formula plângeri în condițiile prevăzute de *Codul de executare* și de *Codul de procedură penală*, inclusiv potrivit art. 473^1 și 473^2. Totodată, este eliminată sintagma „de la telefonul public", care nu mai corespunde modalităților actuale de organizare a convorbirilor telefonice în instituțiile penitenciare.

Proiectul completează Statutul cu **Secțiunea a 9^1-a „Normele de conduită ale deținuților pe durata executării pedepsei"**, care instituie un cadru normativ distinct privind conduita deținuților. Sunt reglementate obligația de respectare a normelor prevăzute de *Codul de executare*, de Statut, de Regulamentul de ordine interioară și de celelalte acte normative aplicabile, precum și noțiunea de comportament corespunzător, criteriile de evaluare și principiile care trebuie respectate de Comisia penitenciarului la aprecierea conduitei deținutului. Evaluarea urmează să fie obiectivă, individualizată și fundamentată pe fapte documentate. Enumerarea elementelor care definesc conduita corespunzătoare urmărește asigurarea unor criterii clare și previzibile de apreciere, având în vedere că aceasta constituie atât un element al disciplinei penitenciare, cât și un criteriu relevant pentru aplicarea instituțiilor de liberare de pedeapsă prevăzute de *Codul penal*.

La **pct. 95** sunt revizuite prevederile privind utilizarea mijloacelor de constrângere în cazul deplasării condamnaților la detențiune pe viață, pentru alinierea acestora la standardele dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în special în cauza *Goriunov c. Republicii Moldova*. În acest scop, este eliminată aplicarea automată a cătușelor exclusiv în considerarea naturii pedepsei executate și este instituită obligația efectuării unei evaluări individuale a riscurilor, cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității.

Totodată, sunt instituite garanții procedurale privind aplicarea, menținerea și revocarea măsurii, inclusiv competența Comisiei penitenciarului de a adopta o hotărâre motivată, obligația indicării circumstanțelor de fapt care justifică utilizarea cătușelor, stabilirea duratei măsurii și a termenului de reexaminare, precum și reevaluarea periodică a necesității menținerii acesteia. De asemenea, este reglementată posibilitatea aplicării provizorii a cătușelor în situații de pericol iminent, cu examinarea ulterioară a măsurii de către Comisia penitenciarului.

Prin aceste modificări este instituit un cadru normativ clar și previzibil privind utilizarea mijloacelor de constrângere față de persoanele condamnate la detențiune pe viață, care asigură un echilibru între cerințele de securitate și respectarea demnității umane și a drepturilor persoanelor private de libertate.

În corelare cu modificările propuse la pct. 95, este revizuit și **pct. 449** din Statut, în vederea instituirii unui mecanism procedural clar privind adoptarea și punerea în executare a deciziilor referitoare la utilizarea mijloacelor speciale de imobilizare față de condamnații la detențiune pe viață.

La **pct. 449** sunt completate atribuțiile Comisiei penitenciarului, care va examina și decide, prin hotărâre motivată, asupra aplicării, menținerii sau revocării mijloacelor speciale de imobilizare, inclusiv a utilizării cătușelor în timpul deplasării în afara celulei, în baza unei evaluări individuale a riscurilor. Totodată, se instituie obligația stabilirii duratei măsurii și a termenului de reexaminare, pentru a garanta caracterul temporar, necesar și proporțional al acesteia.

La **pct. 266** se actualizează trimiterea la art. 181 din *Codul de executare* privind vizitarea instituțiilor care asigură deținerea persoanelor. Completarea **pct. 283** permite utilizarea aplicațiilor pentru videoconferințe în cadrul modalităților de comunicare vizate de această normă, iar

modificarea **pct. 297** asigură corelarea regulilor privind ridicarea bunurilor și obiectelor interzise depistate la controlul de specialitate cu art. 221² alin. (5) din *Codul de executare*.

În materia corespondenței, **pct. 326** se reformulează sub aspectul destinatarilor mandatelor poștale, iar **pct. 328** delimitează cheltuielile suportate de deținuți de cele aferente exercitării dreptului la petiționare, care revin instituției penitenciare în cazurile prevăzute la art. 210¹ alin. (2) din *Codul de executare*. Prin introducerea **pct. 329¹** se stabilește termenul de transmitere către destinatar a corespondenței recepționate pe numele deținutului, iar modificările aduse **pct. 331–335 și 342** actualizează normele privind controlul corespondenței, interdicția cenzurării corespondenței protejate și înmânarea trimiterilor de către persoana împuternicită prin ordinul directorului penitenciarului.

În acest context, **pct. 333** reglementează deschiderea corespondenței de către deținut, în prezența reprezentantului instituției penitenciare, fără citirea conținutului acesteia, în scopul prevenirii introducerii obiectelor sau substanțelor interzise și cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 210 alin. (2¹) din *Codul de executare*. Totodată, **pct. 334** consacră interdicția cenzurării corespondenței cu persoanele, autoritățile și organizațiile prevăzute la art. 210 alin. (2) teza a doua din același cod, delimitând astfel controlul material al trimiterilor de accesul la conținutul comunicațiilor.

În ceea ce privește convorbirile telefonice, **pct. 350** se reformulează în vederea clarificării normei privind exercitarea acestui drept de către condamnați, iar **pct. 352** precizează modalitatea de selectare, prin licitație, a prestatorului serviciilor de telefonie, precum și obligația administrației penitenciarului de a asigura instalarea telefoanelor în condițiile contractului încheiat, potrivit art. 210 alin. (3) din *Codul de executare*.

Pct. 392–399 din Secțiunea a 30-a „Petițiile deținuților. Primirea deținuților în audiență” se abrogă în contextul revizuirii cadrului normativ privind exercitarea dreptului la petiționare, prin corelarea dispozițiilor relevante cu art. 210¹ din *Codul de executare* și cu prevederile *Codului administrativ nr. 116/2018*.

Noile reglementări stabilesc cadrul procedural aplicabil formulării, înregistrării, expedierii și examinării petițiilor, inclusiv obligațiile administrației penitenciare privind acordarea sprijinului necesar pentru redactarea și depunerea acestora, eliberarea dovezii de înregistrare la solicitarea deținutului, respectarea confidențialității și transmiterea petițiilor către autoritățile competente. Totodată, sunt precizate condițiile de exercitare a dreptului, inclusiv caracterul personal al petiției, inadmisibilitatea petițiilor colective sau formulate în numele altor persoane și particularitățile aplicabile deținuților minori.

De asemenea, sunt reglementate aspectele referitoare la suportarea cheltuielilor aferente exercitării dreptului la petiționare, comunicarea răspunsurilor, informarea deținuților cu privire la rezultatul examinării petițiilor și posibilitățile de contestare. În ansamblu, modificările urmăresc asigurarea unui cadru normativ coerent și previzibil, care să garanteze exercitarea efectivă a dreptului la petiționare și aplicarea uniformă a procedurilor în cadrul administrației penitenciare.

Proiectul completează Statutul cu **Secțiunea a 36¹-a „Evaluarea riscului de recidivă al condamnaților la detențiune pe viață”** (pct. 444¹–444³) și cu Anexa nr. 40. Aceasta din urmă include Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă (având ca anexe Formularul de evaluare

psihosocială – Anexa nr. 1 și Fișa de evaluare – Anexa nr. 2), asigurând un instrument unic și standardizat de evaluare a factorilor criminogeni și protectivi.

Noua secțiune instituie cadrul normativ secundar necesar aplicării prevederilor art. 91 și 92 din *Codul penal*, prin reglementarea obligației instituției penitenciare de a realiza evaluarea individuală a riscului de recidivă în cazul condamnaților la detențiune pe viață, în contextul examinării posibilității aplicării instituțiilor de liberare de pedeapsă.

Anexa nr. 40 instituie o metodologie unică și standardizată de evaluare, bazată pe analiza multidimensională a factorilor criminogeni și protectivi, evaluarea elementelor psihosociale și comportamentale, precum și aplicarea unor criterii uniforme de apreciere. Totodată, aceasta stabilește principiile generale ale evaluării, etapele procedurii, instrumentele utilizate, modalitatea de determinare a nivelului de risc și componența mecanismului interdisciplinar responsabil de efectuarea evaluării.

Fișa de evaluare a riscului de recidivă va fi anexată materialelor prezentate instanței de judecată, contribuind la fundamentarea obiectivă și individualizată a deciziilor privind eventuala aplicare a instituțiilor de liberare de pedeapsă. Prin aceste intervenții este instituit un mecanism transparent, predictibil și bazat pe criterii profesionale de evaluare, destinat sprijinirii procesului de reintegrare socială și reducerii riscului de recidivă post-liberare.

La **pct. 505, 519 și 571** sunt operate modificări de ordin redacțional și de corelare normativă, în scopul actualizării Statutului și al asigurării concordanței acestuia cu cadrul normativ în vigoare.

În acest context, se propune abrogarea pct. 505 și a alineatului al patrulea al pct. 519, precum și eliminarea de la pct. 571 a trimiterii la excepția prevăzută la art. 232 alin. (6) din *Codul de executare*, ca urmare a caracterului redundant sau depășit al acestor dispoziții. Intervențiile urmăresc simplificarea reglementării, eliminarea paralelismelor și sporirea clarității normelor.

În final, proiectul prevede abrogarea **Secțiunii a 52-a „Măsurile de stimulare și sancțiunile disciplinare aplicate deținuților”,** ca urmare a modificărilor operate prin *Legea nr. 451/2023* asupra *Codului de executare*, care reglementează în prezent, în mod complet, procedura disciplinară aplicabilă persoanelor private de libertate.

Abrogarea este determinată de necesitatea eliminării dublării reglementărilor privind abaterile disciplinare, sancțiunile, garanțiile procedurale și mecanismul de examinare a cauzelor disciplinare, toate aceste aspecte fiind reglementate la nivelul *Codului de executare*. Menținerea lor în Statut ar genera paralelisme normative și ar afecta coerența cadrului juridic.

Prin această intervenție se asigură respectarea ierarhiei actelor normative, eliminarea reglementărilor redundante și concentrarea normelor privind procedura disciplinară într-un singur act normativ de rang superior, contribuind la aplicarea unitară și previzibilă a legislației în domeniul executării pedepselor.

În ansamblu, proiectul urmărește actualizarea *Statutului executării pedepsei de către condamnați* prin ajustarea acestuia cu legislația primară, consolidarea garanțiilor privind respectarea drepturilor persoanelor private de libertate, instituirea unor proceduri clare și uniforme și alinierea reglementărilor naționale la standardele europene în materie de executare a pedepselor privative de libertate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu au fost analizate, or prezentul proiect de modificarea *Statutului executării pedepsei de către condamnați* aprobat prin *Hotărârea Guvernului nr. 583/2006* este cea mai bună soluție în vederea asigurării modernizării și umanizării domeniului execuțional penal, și alinierea acestuia la cele mai eficiente modele de reeducare utilizate în țările membre ale Consiliului Europei.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul va avea un impact pozitiv asupra activității sistemului administrației penitenciare prin actualizarea și ajustarea *Statutului executării pedepsei de către condamnați* cu modificările operate în *Codul penal, Codul de executare* și cu standardele dezvoltate în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

Implementarea proiectului va presupune ajustarea practicilor instituțiilor penitenciare privind repartizarea deținuților, inventarierea și păstrarea bunurilor, comunicarea și corespondența, aplicarea cătușelor și evidența sancțiunilor disciplinare. Totodată, se va institui procedura specializată de evaluare a riscului de recidivă al condamnaților la detențiune pe viață, cu participarea specialiștilor din cadrul sistemului administrației penitenciare și al sistemului de probațiune.

Efectele preconizate constau în aplicarea mai uniformă a normelor execuțional-penale, consolidarea motivării deciziilor individuale și asigurarea documentării elementelor relevante pentru examinarea de către instanța de judecată a cererilor formulate în condițiile art. 91 alin. (5) și art. 92 alin. (3^1) din *Codul penal*.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Prezentul proiect nu impune cheltuieli financiare suplimentare din contul bugetului public național.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Proiectul va avea un impact social pozitiv prin consolidarea garanțiilor privind respectarea drepturilor persoanelor private de libertate și îmbunătățirea cadrului normativ aplicabil executării pedepselor privative de libertate. Modificările propuse contribuie la asigurarea unor proceduri mai clare, transparente și previzibile privind exercitarea drepturilor deținuților, organizarea regimului de deținere și aplicarea măsurilor de constrângere, în conformitate cu principiile legalității, necesității și proporționalității.

Totodată, proiectul consolidează mecanismele de individualizare a executării pedepsei și de evaluare a riscului de recidivă, contribuind la fundamentarea obiectivă a deciziilor privind aplicarea instituțiilor de liberare de pedeapsă și la susținerea procesului de reintegrare socială a persoanelor condamnate. În ansamblu, proiectul contribuie la alinierea sistemului național de executare a pedepselor la standardele europene în domeniul protecției drepturilor omului și al executării pedepselor privative de libertate.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul implică prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul procedurilor de executare a pedepselor privative de libertate, inclusiv în procesul de evaluare a riscului de recidivă, repartizare a deținuților și exercitare a drepturilor acestora. Totuși, proiectul nu instituie noi categorii de date cu

caracter personal și nu extinde scopurile prelucrării acestora, ci reglementează și clarifică proceduri desfășurate în limitele competențelor prevăzute de legislația în vigoare. Prelucrarea datelor cu caracter personal va continua să se realizeze cu respectarea cerințelor *Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal* și ale cadrului normativ în domeniul executării pedepselor.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Proiectul asigură echitatea și egalitatea de gen în cadrul instituțiilor penitenciare cât și în ansamblul sistemului administrației instituțiilor penitenciare.
4.5. Impactul asupra mediului
Proiectul nu conține prevederi care ar avea consecințe negative asupra mediului în Republica Moldova.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea şi consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor *Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional*, pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Registrul proiectelor de acte normative* și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md, a fost plasat Anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului, care poate fi accesat la următorul link: https://www.justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-14.
7. Concluziile expertizelor
În temeiul art. 36 din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative*, proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
În urma aprobării proiectului va fi necesar aprobarea componenței comisiei de evaluare a riscului de recidivă prin ordin al ministrului justiției și ajustarea actelor normative subsecvente ale proiectului și de elaborat cadrul normativ conex, în limita dispozițiilor de blanchetă prevăzute de proiect. .
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Aprobarea proiectului actului normativ implică: • aducerea în concordanță cu acesta a actelor normative subsecvente a Administrației Naționale a Penitenciarelor; • elaborarea cadrului normativ conex a Administrației Naționale a Penitenciarelor în limita dispozițiilor de blanchetă prevăzute de proiect.

Secretar de stat **Dumitru VLEJU**

TABELUL COMPARATIV

la proiectul proiectului Hotărârii Guvernului privind modificarea Statutului executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârii Guvernului nr. 583/2006

Nr.	Prevederea în vigoare	Modificarea propusă	Prevederea după modificare
1.	13. Repartiţia deţinuţilor se efectuează de către Administrația Națională a Penitenciarelor în raport cu forma detenţiei aplicată faţă de ei, precum şi în funcţie de categoria penitenciarului stabilită prin hotărîrea instanţei, astfel: persoanele condamnate la închisoare pentru infracţiuni săvîrşite din imprudenţă – în penitenciare de tip deschis la regim iniţial de detenţie; persoanele condamnate la închisoare pentru infracţiuni uşoare, mai puţin grave şi grave, săvîrşite cu intenţie – în penitenciare de tip semiînchis la regim iniţial de detenţie; persoanele condamnate la închisoare pentru infracţiuni deosebit de grave şi excepţional de grave, precum şi persoanele care au săvîrşit infracţiuni ce constituie recidivă – în penitenciare de tip închis la regim iniţial de detenţie; persoanele condamnate la pedeapsa închisorii, care nu au atins vîrsta de 18 ani – în penitenciare pentru minori la regim iniţial de detenţie; persoanele de sex feminin condamnate la pedeapsa închisorii – în penitenciare pentru femei la regim iniţial de detenţie; persoanele condamnate la pedeapsa detenţiunii pe viaţă – în penitenciare de tip închis, în sectoare specializate, la regim iniţial de detenţie;	punctul 13 va avea următorul cuprins: „13. Repartiția deținuților se efectuează de către Administrația Națională a Penitenciarelor în funcție de forma detenției aplicată față de ei, categoria penitenciarului stabilită prin hotărârea instanței de judecată, precum și de criteriile de deținere separată prevăzute de art. 205 din Codul de executare.”	**13. Repartiția deținuților se efectuează de către Administrația Națională a Penitenciarelor în funcție de forma detenției aplicată față de ei, categoria penitenciarului stabilită prin hotărârea instanței de judecată, precum și de criteriile de deținere separată prevăzute de art. 205 din Codul de executare.**

	preveniţii – în izolatoare de urmărire penală sau secţii cu statut de izolatoare de urmărire penală din cadrul penitenciarelor nespecializate.		
2.	24. După precizarea datelor şi stabilirea identităţii, deţinuţii sosiţi în penitenciar sînt supuşi percheziţiei complete, iar lucrurile lor se verifică. Percheziţia se efectuează de către funcţionari publici cu statut special de acelaşi sex cu persoana supusă percheziţiei. Rezultatele percheziţiei urmează a fi consemnate într-un proces-verbal, semnat de funcționarul public cu statut special care a întocmit actul respectiv şi deţinutul supus percheziţiei. În cazul refuzului deţinutului de a semna procesul-verbal, funcționarul public cu statut special care l-a întocmit va face menţiunile respective în act. Procesul-verbal urmează a fi prezentat şefului penitenciarului.	punctul 24 va avea următorul cuprins: „24. După verificarea datelor și stabilirea identității, deținuții sosiți în penitenciar, precum și echipamentul, bagajele și bunurile acestora, sunt supuși percheziției în condițiile art. 221[1] din Codul de executare.”	**24. După verificarea datelor și stabilirea identității, deținuții sosiți în penitenciar, precum și echipamentul, bagajele și bunurile acestora, sunt supuși percheziției în condițiile art. 221[1] din Codul de executare.**
3.	---	Se completează cu punctul 24[1] cu următorul cuprins: „24[1]. Bunurile a căror deținere este permisă rămân la dispoziția deținuților, în limitele stabilite de prezentul Statut. Bunurile care depășesc aceste limite se predau spre păstrare în depozitul penitenciarului, în condițiile secțiunii a 29-a. Banii, valorile mobiliare (titlurile de valoare), obiectele de valoare, decorațiile și documentele aferente se predau spre păstrare în contabilitatea penitenciarului, cu respectarea excepțiilor prevăzute de Codul de executare. La primirea deținutului, administrația penitenciarului întocmește inventarul bunurilor aflate asupra acestuia, cu indicarea denumirii, cantității, stării și semnelor distinctive, precum și a bunurilor lăsate la dispoziția sa, predate spre păstrare sau ridicate. Inventarul se actualizează la predarea, restituirea, ridicarea sau nimicirea bunurilor, cu indicarea datei și a documentului justificativ al	**24[1]. Bunurile a căror deținere este permisă rămân la dispoziția deținuților, în limitele stabilite de prezentul Statut. Bunurile care depășesc aceste limite se predau spre păstrare în depozitul penitenciarului, în condițiile secțiunii a 29-a. Banii, valorile mobiliare (titlurile de valoare), obiectele de valoare, decorațiile și documentele aferente se predau spre păstrare în contabilitatea penitenciarului, cu respectarea excepțiilor prevăzute de Codul de executare.** **La primirea deținutului, administrația penitenciarului întocmește inventarul bunurilor aflate asupra acestuia, cu indicarea denumirii, cantității, stării și semnelor distinctive, precum și a bunurilor lăsate la dispoziția sa, predate spre păstrare sau ridicate. Inventarul se actualizează la predarea, restituirea, ridicarea**

		operațiunii. Inventarul se contrasemnează de deținut, iar refuzul acestuia de a semna se consemnează în inventar. Obiectele și substanțele interzise depistate la percheziție se ridică în condițiile art. 221^1 alin. (8) din Codul de executare. Păstrarea și gestionarea bunurilor ridicate care rămân în custodia instituției penitenciare se efectuează în condițiile secțiunii a 29-a din prezentul Statut.”.	**sau nimicirea bunurilor, cu indicarea datei și a documentului justificativ al operațiunii. Inventarul se contrasemnează de deținut, iar refuzul acestuia de a semna se consemnează în inventar.** **Obiectele și substanțele interzise depistate la percheziție se ridică în condițiile art. 221^1 alin. (8) din Codul de executare. Păstrarea și gestionarea bunurilor ridicate care rămân în custodia instituției penitenciare se efectuează în condițiile secțiunii a 29-a din prezentul Statut.**
4.	---	Se completează cu punctul 36^1 cu următorul cuprins: „36^1. Repartizarea deținutului în sectorul și în spațiul de deținere se efectuează în funcție de tipul penitenciarului, regimul de executare, cerințele de deținere separată, riscurile de securitate, necesitățile de protecție și tratament și particularitățile individuale ale persoanei. Repartizarea se aprobă prin decizia directorului instituției penitenciare, conform anexei nr. 1^1, la propunerea subdiviziunii responsabile de siguranță și regim penitenciar, coordonată cu subdiviziunile responsabile de asistență medicală și reintegrare socială.”;	**36^1. Repartizarea deținutului în sectorul și în spațiul de deținere se efectuează în funcție de tipul penitenciarului, regimul de executare, cerințele de deținere separată, riscurile de securitate, necesitățile de protecție și tratament și particularitățile individuale ale persoanei. Repartizarea se aprobă prin decizia directorului instituției penitenciare, conform anexei nr. 1^1, la propunerea subdiviziunii responsabile de siguranță și regim penitenciar, coordonată cu subdiviziunile responsabile de asistență medicală și reintegrare socială.**
5.	72. În fiecare unitate penitenciară, în funcţie de categoria acesteia sau de sectoarele existente, regimurile de deţinere existente etc., este elaborat Regulamentul de ordine interioară.	punctul 72 va avea următorul cuprins: „72. Fiecare instituție penitenciară elaborează și aprobă, prin ordinul directorului, Regulamentul de ordine interioară, în funcție de tipul penitenciarului, sectoarele existente, regimurile de deținere aplicabile și particularitățile obiective ale activității acesteia. Regulamentul stabilește regulile organizatorice și procedurale necesare aplicării regimului de deținere și este obligatoriu pentru deținuți, personalul penitenciarului și persoanele care vizitează instituția.”;	**72. Fiecare instituție penitenciară elaborează și aprobă, prin ordinul directorului, Regulamentul de ordine interioară, în funcție de tipul penitenciarului, sectoarele existente, regimurile de deținere aplicabile și particularitățile obiective ale activității acesteia. Regulamentul stabilește regulile organizatorice și procedurale necesare aplicării regimului de deținere și este obligatoriu pentru deținuți, personalul penitenciarului și persoanele care vizitează instituția.**
6.	---	se completează cu punctele 73^1 și 73^2 cu următorul cuprins:	**73^1. Regulamentul de ordine interioară cuprinde:**

		„73[1]. Regulamentul de ordine interioară cuprinde: k) programul zilnic al deținuților; l) modalitățile de comunicare ale deținuților cu personalul penitenciarului și cu persoanele din afara penitenciarului; m) modalitatea de exercitare a drepturilor și de executare a obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de lege și de prezentul Statut; n) modalitatea de păstrare a bunurilor deținuților; o) regulile de igienă individuală și colectivă; p) organizarea activităților educative, de asistență psihologică și de asistență socială; q) modalitatea de selectare și repartizare la muncă; r) după caz, criteriile suplimentare de deținere separată aplicabile în condițiile art. 205 alin. (2) din Codul de executare; s) zonele, locurile și intervalele orare în care deținuții se pot deplasa neînsoțiți sau pot desfășura activități fără supraveghere; t) alte prevederi necesare pentru aplicarea corespunzătoare a regimului de deținere. 73[2]. Deținerea separată a condamnatului în baza criteriilor suplimentare stabilite potrivit art. 205 alin. (2) din Codul de executare se dispune prin decizie motivată a directorului instituției sau a persoanei care îl înlocuiește, întemeiată pe evaluarea individuală a riscurilor de securitate, a necesităților de protecție și tratament, precum și a particularităților individuale ale condamnatului. Măsura de deținere separată a condamnatului se menține numai atât timp cât persistă temeiurile care au determinat-o și se reexaminează cel puțin o dată la trei luni, precum și ori de câte ori intervin circumstanțe relevante pentru menținerea acesteia.”	**a) programul zilnic al deținuților;** **b) modalitățile de comunicare ale deținuților cu personalul penitenciarului și cu persoanele din afara penitenciarului;** **c) modalitatea de exercitare a drepturilor și de executare a obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de lege și de prezentul Statut;** **d) modalitatea de păstrare a bunurilor deținuților;** **e) regulile de igienă individuală și colectivă;** **f) organizarea activităților educative, de asistență psihologică și de asistență socială;** **g) modalitatea de selectare și repartizare la muncă;** **h) după caz, criteriile suplimentare de deținere separată aplicabile în condițiile art. 205 alin. (2) din Codul de executare;** **i) zonele, locurile și intervalele orare în care deținuții se pot deplasa neînsoțiți sau pot desfășura activități fără supraveghere;** **j) alte prevederi necesare pentru aplicarea corespunzătoare a regimului de deținere.** **73[2]. Deținerea separată a condamnatului în baza criteriilor suplimentare stabilite potrivit art. 205 alin. (2) din Codul de executare se dispune prin decizie motivată a directorului instituției sau a persoanei care îl înlocuiește, întemeiată pe evaluarea individuală a riscurilor de securitate, a necesităților de protecție și tratament, precum și a particularităților individuale ale condamnatului. Măsura de deținere separată a condamnatului se menține numai atât timp cât persistă temeiurile care au determinat-o și se reexaminează cel puțin o dată la trei luni, precum și ori de câte ori intervin circumstanțe relevante pentru menținerea acesteia.**

7.	87. Deţinuţii au dreptul: […] să înainteze cereri şi plîngeri (reclamaţii, propuneri, sesizări) administraţiei penitenciarului, organelor ierarhic superioare, instanţelor judiciare, procuraturii, organelor autorităţilor publice centrale şi administraţiei publice locale, asociaţiilor obşteşti, precum şi organizaţiilor interstatale pentru apărarea şi respectarea drepturilor omului; […] la convorbiri telefonice de la telefonul public, din cont propriu, în modul şi în condiţiile stabilite de Codul de executare; […] să primească şi să expedieze, din cont propriu, scrisori, telegrame şi petiţii, fără a se limita numărul lor, în modul şi în condiţiile stabilite de Codul de executare şi prezentul Statut; […]	la punctul 87: alineatul al cincilea va avea următorul cuprins: „să adreseze petiții în modul prevăzut de art. 210[1] din Codul de executare;"; după alineatul cinci se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins: „să formuleze plângeri în condițiile Codului de procedură penală nr. 122/2003;" la alineatul al cincisprezecelea, cuvintele „de la telefonul public" se exclud; la alineatul al șaptesprezecelea, cuvintele „și petiții" se exclud.	87. Deţinuţii au dreptul: […] **să adreseze petiții în modul prevăzut de art. 210[1] din Codul de executare;** **să formuleze plângeri în condițiile Codului de procedură penală nr. 122/2003;** […] la convorbiri telefonice ~~**de la telefonul public**~~, din cont propriu, în modul şi în condiţiile stabilite de Codul de executare; […] să primească și să expedieze, din cont propriu, scrisori, telegrame ~~**și petiții**~~, fără a se limita numărul lor, în modul şi în condiţiile stabilite de Codul de executare şi prezentul Statut; […]
8.	---	Se completează cu Secțiunea a 9[1]-a, cu următorul cuprins: **„Secțiunea a 9[1]-a** **Norme de conduită a deținuților pe durata executării pedepsei** 9[1]. Pe toată durata executării pedepsei penale privative de libertate, deținutul are obligația de a respecta normele de conduită (comportamentale) prevăzute de Codul de executare, de prezentul Statut, de regulamentul de ordine interioară al instituției penitenciare, precum și de alte acte normative aplicabile. 9[2]. Deținutul trebuie să manifeste un comportament corespunzător pe toată durata executării pedepsei.	**Secțiunea a 9[1]-a** **Norme de conduită a deținuților pe durata executării pedepsei** **9[1]. Pe toată durata executării pedepsei penale privative de libertate, deținutul are obligația de a respecta normele de conduită (comportamentale) prevăzute de Codul de executare, de prezentul Statut, de regulamentul de ordine interioară al instituției penitenciare, precum și de alte acte normative aplicabile.** **9[2]. Deținutul trebuie să manifeste un comportament corespunzător pe toată durata executării pedepsei.** **9[3]. Comportamentul corespunzător se apreciază individualizat, în raport cu**

		91[3]. Comportamentul corespunzător se apreciază individualizat, în raport cu posibilitățile reale ale deținutului, ținând cont, în principal, de următoarele criterii: a) respectarea obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de lege și a regulilor de ordine interioară ale instituției penitenciare; b) realizarea măsurilor prevăzute în planul individual de resocializare; c) participarea constantă și activă la activități educative, culturale, terapeutice, de instruire școlară și de formare profesională; d) implicarea activă în muncă ori alte activități remunerate sau neremunerate; e) manifestarea unei conduite respectuoase față de ceilalți deținuți, personalul instituției penitenciare și alte persoane. 91[3]. Neparticiparea deținutului la muncă sau la activități, determinată de circumstanțe care nu îi sunt imputabile, nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru aprecierea comportamentului acestuia ca fiind necorespunzător. 91[4]. Aprecierea comportamentului deținutului se realizează în mod obiectiv și individualizat, pe baza conduitei manifestate pe întreaga durată a executării pedepsei și se efectuează în condițiile pct. 449.”.	**posibilitățile reale ale deținutului, ținând cont, în principal, de următoarele criterii:** **a) respectarea obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de lege și a regulilor de ordine interioară ale instituției penitenciare;** **b) realizarea măsurilor prevăzute în planul individual de resocializare;** **c) participarea constantă și activă la activități educative, culturale, terapeutice, de instruire școlară și de formare profesională;** **d) implicarea activă în muncă ori alte activități remunerate sau neremunerate;** **e) manifestarea unei conduite respectuoase față de ceilalți deținuți, personalul instituției penitenciare și alte persoane.** **91[3]. Neparticiparea deținutului la muncă sau la activități, determinată de circumstanțe care nu îi sunt imputabile, nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru aprecierea comportamentului acestuia ca fiind necorespunzător.** **91[4]. Aprecierea comportamentului deținutului se realizează în mod obiectiv și individualizat, pe baza conduitei manifestate pe întreaga durată a executării pedepsei și se efectuează în condițiile pct. 449.”.**
9.	95. Deplasările condamnaţilor la detenţiune pe viaţă se efectuează după percheziţionarea completă şi cu aplicarea cătuşelor, dacă în urma unei evaluări s-a constatat că în lipsa acestor măsuri există un pericol iminent pentru alţi deţinuţi, funcționarii publici cu statut special penitenciarului sau pentru alte persoane ori dacă condamnatul la detenţiune pe viaţă refuză să participe la evaluare. Evaluarea condamnaţilor la detenţiune pe viaţă se face în funcţie de fiecare caz aparte, dar nu mai rar de o dată la şase luni.	Punctul 95 va avea următorul cuprins: „95. Deplasările condamnaților la detențiune pe viață se efectuează după percheziționarea completă, în condițiile art. 221[1] din Codul de executare. Aplicarea cătușelor în timpul deplasării constituie o măsură excepțională și poate fi dispusă numai dacă, în urma unei evaluări individuale a riscurilor, se constată existența unui pericol real și iminent pentru siguranța altor deținuți, a personalului penitenciarului sau a altor persoane. Evaluarea individuală a riscurilor se efectuează	**95. Deplasările condamnaților la detențiune pe viață se efectuează după percheziționarea completă, în condițiile art. 221[1] din Codul de executare.** **Aplicarea cătușelor în timpul deplasării constituie o măsură excepțională și poate fi dispusă numai dacă, în urma unei evaluări individuale a riscurilor, se constată existența unui pericol real și iminent pentru siguranța altor deținuți, a personalului penitenciarului sau a altor persoane.**

		de comisia penitenciarului, care decide motivat privind necesitatea aplicării cătușelor și durata măsurii, care nu poate depăși 6 luni. Refuzul condamnatului de a participa la evaluare nu constituie, prin el însuși, temei pentru aplicarea măsurii. În acest caz, evaluarea se efectuează în baza informațiilor disponibile. Comisia penitenciarului reexaminează necesitatea menținerii măsurii ori de câte ori intervin circumstanțe relevante, dar nu mai rar de o dată pe lună. Dacă temeiurile care au justificat aplicarea măsurii au încetat, comisia penitenciarului dispune revocarea acesteia. Prelungirea măsurii se admite numai în baza unei noi evaluări individuale a riscurilor, prin decizie motivată a comisiei penitenciarului. În situații de urgență care nu permit examinarea prealabilă a cazului de către comisia penitenciarului, măsura poate fi dispusă provizoriu prin ordinul motivat al directorului instituției penitenciare, cu examinarea obligatorie a cazului în următoarea ședință a comisiei penitenciarului.”.	**Evaluarea individuală a riscurilor se efectuează de comisia penitenciarului, care decide motivat privind necesitatea aplicării cătușelor și durata măsurii, care nu poate depăși 6 luni. Refuzul condamnatului de a participa la evaluare nu constituie, prin el însuși, temei pentru aplicarea măsurii. În acest caz, evaluarea se efectuează în baza informațiilor disponibile.** **Comisia penitenciarului reexaminează necesitatea menținerii măsurii ori de câte ori intervin circumstanțe relevante, dar nu mai rar de o dată pe lună. Dacă temeiurile care au justificat aplicarea măsurii au încetat, comisia penitenciarului dispune revocarea acesteia. Prelungirea măsurii se admite numai în baza unei noi evaluări individuale a riscurilor, prin decizie motivată a comisiei penitenciarului.** **În situații de urgență care nu permit examinarea prealabilă a cazului de către comisia penitenciarului, măsura poate fi dispusă provizoriu prin ordinul motivat al directorului instituției penitenciare, cu examinarea obligatorie a cazului în următoarea ședință a comisiei penitenciarului.**
10.	266. Instituţiile care asigură deţinerea persoanelor pot fi vizitate de alte persoane cu permisiunea specială a şefului instituţiei ori a persoanelor cu funcţie de răspundere ale organelor ierarhic superioare sau în baza hotărîrii instanţei de judecată, iar în cazul preveniţilor – cumulativ: cu acordul persoanelor enumerate şi în baza hotărîrii organului de urmărire penală sau a instanţei de judecată, în procedura cărora se află cauza penală. Pentru toate cazurile de acces	punctul 266 va avea următorul cuprins: „266. Vizitarea instituțiilor penitenciare care asigură deținerea persoanelor de către alte persoane decât cele prevăzute la art. 181 alin. (1) din Codul de executare se efectuează în condițiile alin. (2) al aceluiași articol.”;	**266. Vizitarea instituțiilor penitenciare care asigură deținerea persoanelor de către alte persoane decât cele prevăzute la art. 181 alin. (1) din Codul de executare se efectuează în condițiile alin. (2) al aceluiași articol.**

	trebuie obţinută autorizaţia şefului penitenciarului.		
11.	283. Întrevederile de scurtă durată ale deţinuţilor cu rudele sau alte persoane au loc sub supravegherea reprezentanţilor administraţiei instituţiei, sau sub supravegherea prin intermediul sistemelor video, în spaţii special amenajate.	la punctul 283, după cuvântul „persoane” se completează textul „ , inclusiv prin intermediul aplicațiilor pentru videoconferințe,”;	283. Întrevederile de scurtă durată ale deţinuţilor cu rudele sau alte persoane, **inclusiv prin intermediul aplicațiilor pentru videoconferințe**, au loc sub supravegherea reprezentanţilor administraţiei instituţiei, sau sub supravegherea prin intermediul sistemelor video, în spaţii special amenajate.
12.	297. Dacă există temeiuri suficiente pentru a considera că persoana sosită la întrevedere intenţionează să transmită deţinutului obiecte, articole sau substanţe a căror păstrare în instituţie este interzisă ori să primească în mod ilegal de la deţinut bunuri, şeful instituţiei declară acestei persoane că întrevederea îi va fi permisă numai în cazul dacă acceptă controlul obiectelor şi îmbrăcămintei lui înainte şi după întrevedere. În cazul depistării unor obiecte interzise, acestea se ridică, se efectuează controlul corespunzător, materialele căruia sînt îndreptate autorităţilor competente.	la punctul 297, ultima propoziție va avea următorul cuprins: „Bunurile și obiectele interzise nedeclarate, depistate în urma controlului de specialitate, se ridică în condițiile art. 221^2 alin. (5) din Codul de executare.”;	297. Dacă există temeiuri suficiente pentru a considera că persoana sosită la întrevedere intenţionează să transmită deţinutului obiecte, articole sau substanţe a căror păstrare în instituţie este interzisă ori să primească în mod ilegal de la deţinut bunuri, şeful instituţiei declară acestei persoane că întrevederea îi va fi permisă numai în cazul dacă acceptă controlul obiectelor şi îmbrăcămintei lui înainte şi după întrevedere. **Bunurile și obiectele interzise nedeclarate, depistate în urma controlului de specialitate, se ridică în condițiile art. 221^2 alin. (5) din Codul de executare.**
13.	326. Deţinuţilor li se permite, în modul stabilit, să expedieze rudelor mandate poştale, iar cu permisiunea administraţiei - şi altor persoane.	Punctul 326 va avea următorul cuprins: „326. Deținuții pot expedia, prin mandat poștal, mijloacele bănești aflate la contul lor de peculiu soțului (soției), rudelor apropiate sau altor persoane, în condițiile Codului de executare.”;	**326. Deținuții pot expedia, prin mandat poștal, mijloacele bănești aflate la contul lor de peculiu soțului (soției), rudelor apropiate sau altor persoane, în condițiile Codului de executare.**
14.	328. Serviciile poştale pentru expedierea şi/sau readresarea corespondenţei sînt suportate integral de către deţinuţi, reţinerile fiind efectuate de pe conturile lor de peculiu. Expedierea către destinatari a scrisorilor cu plată adăugătoare se efectuează conform tabelului, în baza căruia contabilitatea va reţine cheltuielile pentru serviciile poştale din contul de peculiu al deţinutului. Din lipsa mijloacelor băneşti pe	La punctul 328: în prima propoziție, textul „sînt suportate integral de către deținuți” se substituie cu textul „se suportă de către deținuți, cu excepția cheltuielilor necesare exercitării dreptului la petiționare, suportate de instituția penitenciară în cazurile prevăzute la art. 210^1 alin. (2) din Codul de executare”; ultima propoziție va avea următorul cuprins:	328. Serviciile poştale pentru expedierea şi/sau readresarea corespondenţei **se suportă de către deținuți, cu excepția cheltuielilor necesare exercitării dreptului la petiționare, suportate de instituția penitenciară în cazurile prevăzute la art. 210^1 alin. (2) din Codul de executare**, reţinerile fiind efectuate de pe conturile lor de peculiu. Expedierea către destinatari a scrisorilor cu plată adăugătoare se efectuează conform

	contul de peculiu al deţinutului, astfel de scrisori nu sînt expediate, fapt care se aduce la cunoştinţa deţinutului.	„În lipsa mijloacelor băneşti pe contul de peculiu al deținutului, scrisorile cu plată adăugătoare nu se expediază, cu excepția cazurilor în care cheltuielile sunt suportate de instituția penitenciară potrivit art. 210[1] alin. (2) din Codul de executare. Neexpedierea se aduce la cunoștința deținutului.”	tabelului, în baza căruia contabilitatea va reţine cheltuielile pentru serviciile poştale din contul de peculiu al deţinutului. **În lipsa mijloacelor băneşti pe contul de peculiu al deținutului, scrisorile cu plată adăugătoare nu se expediază, cu excepția cazurilor în care cheltuielile sunt suportate de instituția penitenciară potrivit art. 210[1] alin. (2) din Codul de executare. Neexpedierea se aduce la cunoștința deținutului.**
15.	---	se completează cu punctul 329[1] cu următorul cuprins: „329[1].Corespondența recepționată pe numele deținuților se transmite destinatarilor în termen de 24 de ore de la primire, în condițiile art. 210 alin. (2) din Codul de executare.”;	**329[1].Corespondența recepționată pe numele deținuților se transmite destinatarilor în termen de 24 de ore de la primire, în condițiile art. 210 alin. (2) din Codul de executare.**
16.	331. Corespondenţa deţinuţilor cu rudele şi alte persoane fizice sau juridice este supusă controlului sau cenzurii doar în cazurile prevăzute de lege şi dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru apărarea ordinii, prevenirea infracţiunilor penale, protecţia moralei şi protecţia drepturilor şi libertăţii altor persoane.	La punctul 331, cuvintele „controlului sau” se exclud.	331. Corespondenţa deţinuţilor cu rudele şi alte persoane fizice sau juridice este supusă ~~**controlului sau**~~ cenzurii doar în cazurile prevăzute de lege şi dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru apărarea ordinii, prevenirea infracţiunilor penale, protecţia moralei şi protecţia drepturilor şi libertăţii altor persoane.
17.	332. Corespondenţa deţinuţilor este supusă controlului sau cenzurii dacă administraţia instituţiei penitenciare consideră că prin conţinutul scrisorii poate fi ameninţată securitatea statului, securitatea instituţiei, funcționarilor publici cu statut special acesteia sau a altor persoane, a bunurilor acestora ori că scrisoarea conţine informaţii despre unele fapte ce ar putea avea un caracter infracţional, precum şi dacă există presupuneri că în aceasta există un element ilicit.	La punctul 332, cuvintele „controlului sau” se exclude.	332. Corespondenţa deţinuţilor este supusă ~~**controlului sau**~~ cenzurii dacă administraţia instituţiei penitenciare consideră că prin conţinutul scrisorii poate fi ameninţată securitatea statului, securitatea instituţiei, funcționarilor publici cu statut special acesteia sau a altor persoane, a bunurilor acestora ori că scrisoarea conţine informaţii despre unele fapte ce ar putea avea un caracter infracţional, precum şi dacă există presupuneri că în aceasta există un element ilicit.
18.	333. Corespondenţa deţinuţilor poate fi supusă controlului sau cenzurii în condiţiile stipulate de Codul de procedură penală însă aceasta se	Punctele 333 și 334 vor avea următorul cuprins: „333. În scopul prevenirii introducerii în penitenciar a drogurilor, substanțelor toxice,	**333. În scopul prevenirii introducerii în penitenciar a drogurilor, substanțelor toxice, explozibilelor sau a altor obiecte interzise,**

	deschide de către condamnat în prezenţa reprezentantului instituţiei penitenciare, fără a fi citită, în scopul prevenirii introducerii în penitenciar, prin intermediul corespondenţei a drogurilor, substanţelor toxice, explozibilelor sau a altor obiecte a căror deţinere, conform prezentului statut, sînt interzise. 334. Nu poate fi supusă controlului corespondenţa deţinutului cu avocatul său, organele de urmărire penală, procuratura, instanţa de judecată, autorităţile administraţiei publice centrale, cu organele naţionale sau internaţionale care asigură protecţia drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.	explozibilelor sau a altor obiecte interzise, corespondența, inclusiv cea prevăzută la pct. 334, se deschide de către deținut în prezența reprezentantului instituției penitenciare, fără citirea conținutului, în condițiile art. 210 alin. (2^1) din Codul de executare. 334. Corespondența deținutului cu persoanele, autoritățile și organizațiile prevăzute la art. 210 alin. (2) teza a doua din Codul de executare nu poate fi supusă cenzurii.”	**corespondența, inclusiv cea prevăzută la pct. 334, se deschide de către deținut în prezența reprezentantului instituției penitenciare, fără citirea conținutului, în condițiile art. 210 alin. (2^1) din Codul de executare.** **334. Corespondența deținutului cu persoanele, autoritățile și organizațiile prevăzute la art. 210 alin. (2) teza a doua din Codul de executare nu poate fi supusă cenzurii.**
19.	335. Corespondenţa deţinuţilor penitenciarelor de tip deschis nu este supusă controlului.	La punctul 335, cuvântul „controlului” se substituie cu cuvântul „cenzurii”.	335. Corespondenţa deţinuţilor penitenciarelor de tip deschis nu este supusă **cenzurii**.
20.	342. În penitenciare scrisorile simple, de regulă, sînt înmînate de şefii de detaşamente (sectoare), în penitenciarele pentru minori – de educatori, iar corespondenţa recomandată şi de valoare este înmînată de persoana împuternicită.	punctul 342 va avea următorul cuprins: „342. În instituțiile penitenciare corespondența este înmânată deținuților de persoanele împuternicite prin ordinul directorului instituției penitenciare.”;	**342. În instituțiile penitenciare corespondența este înmânată deținuților de persoanele împuternicite prin ordinul directorului instituției penitenciare.**
21.	350. Deţinutul are dreptul la convorbiri telefonice de la telefonul public, din cont propriu. Pentru asigurarea exercitării dreptului la convorbiri telefonice, administraţia penitenciarului va asigura instalarea telefoanelor publice în penitenciar în locuri speciale, destinate acestui scop.	punctul 350 va avea următorul cuprins: „350. Condamnatul are dreptul la convorbiri telefonice, din cont propriu, în modul și în condițiile stabilite de Codul de executare și de prezentul Statut”.	**350. Condamnatul are dreptul la convorbiri telefonice, din cont propriu, în modul și în condițiile stabilite de Codul de executare și de prezentul Statut.**
22.	352. Telefoanele publice sînt instalate de către furnizorii de servicii de telefonie publică, de comun acord cu administraţia penitenciarului.	punctul 352 va avea următorul cuprins: „352. Prestatorul serviciilor de telefonie se selectează prin procedura de licitație, în condițiile art. 210 alin. (3) din Codul de executare. Instalarea telefoanelor se asigură de administrația penitenciarului în condițiile contractului încheiat cu	**352. Prestatorul serviciilor de telefonie se selectează prin procedura de licitație, în condițiile art. 210 alin. (3) din Codul de executare. Instalarea telefoanelor se asigură de administrația penitenciarului în condițiile contractului încheiat cu prestatorul selectat.**

		prestatorul selectat.”;	
23.	Secţiunea a 30-a Petiţiile deţinuţilor. Primirea deţinuţilor în audienţă	în titlul Secțiunii 30-a cuvintele „Petițiile deținuților” se exclud.	Secţiunea a 30-a ~~**Petiţiile deţinuţilor.**~~ Primirea deţinuţilor în audienţă
24.	392. Deţinuţii îşi formulează petiţiile în scris, care pot fi înaintate atît administraţiei penitenciarului, cît şi altor organe prevăzute de lege, care se examinează în termenele stabilite de către Legea nr. 190-XIII din 19 iulie 1994 cu privire la petiţionare. Examinarea petiţiilor condamnaţilor minori se efectuează în mod preferenţial. 393. Petiţiile adresate administraţiei penitenciarului trebuie să fie înregistrate în secretariatul unităţii, cu aplicarea numărului şi parafei de primire pe exemplarul doi al actului respectiv, care se restituie deţinutului. 394. Prezentarea în două exemplare a petiţiilor este pusă în sarcina deţinutului care le-a formulat; acesta este responsabil şi pentru identitatea conţinutului textelor acestora. 395. Petiţiile formulate în adresa altor organe se expediază destinatarului conform prevederilor privind expedierea corespondenţei. 396. Deţinutul formulează petiţiile numai în nume propriu şi în chestiuni ce îl vizează personal. Prezentarea petiţiilor în numele colectivelor sau în numele altei persoane este interzisă. 396[1]. Deţinutul minor îşi exercită personal dreptul la petiţionare, prin reprezentanţii săi legali sau, în cazul lipsei acestora, de către organul de tutelă şi curatelă din raza amplasării instituţiei penitenciare. Rezultatul examinării petiţiei sale, explicarea deciziei sau conţinutului răspunsului se efectuează cu implicarea	punctele 392 – 399 se abrogă.	392. *abrogat* 393. *abrogat* 394. *abrogat* 395. *abrogat* 396. *abrogat* 396[1]. *abrogat* 397. *abrogat* 398. *abrogat* 399. *abrogat*

	personalului specializat de educatori, psihologi sau asistenţi sociali, rezultat care în mod obligatoriu urmează a fi comunicat şi reprezentanţilor săi legali, iar în lipsa lor, autorităţii tutelare respective. 397. Petiţiile ce conţin expresii obscene, inclusiv cu caracter calomniator, ce jignesc onoarea şi demnitatea personalului penitenciar sau a altor persoane, formulate în scris se anexează la dosarul personal, iar expeditorilor li se aplică pedepse disciplinare. 398. Petiţiile formulate în adresa instituţiilor prevăzute de alin. (2) art. 229 al Codului de executare nu pot fi supuse cenzurii şi se expediază destinatarului în timp de 24 ore. Cheltuielile deţinuţilor minori care nu dispun de mijloacele băneşti necesare pentru exercitarea dreptului de petiţionare în instituţiile menţionate se suportă de către administraţia penitenciarului. 399. Răspunsurile altor organe privind rezultatul examinării petiţiilor se comunică deţinuţilor, contra semnătură, în cel mult 24 ore din momentul primirii lor.		
25.	---	se completează cu Secțiunea a 36^1-a, cu următorul cuprins: **„Secțiunea a 36^1-a** **Evaluarea riscului de recidivă al condamnaților la detențiune pe viață** 444^1. În cazul în care urmează să fie examinată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 alin. (5) din Codul penal sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în condițiile art. 92 alin. (3^1) din Codul penal, instituția penitenciară asigură efectuarea evaluării riscului de recidivă al condamnatului la detențiune pe viață.	**Secțiunea a 36^1-a** **Evaluarea riscului de recidivă al condamnaților la detențiune pe viață** **444^1. În cazul în care urmează să fie examinată liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen în condițiile art. 91 alin. (5) din Codul penal sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în condițiile art. 92 alin. (3^1) din Codul penal, instituția penitenciară asigură efectuarea evaluării riscului de recidivă al condamnatului la detențiune pe viață.**

		444[2]. Evaluarea riscului de recidivă se realizează în conformitate cu Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă a condamnaților la detențiune pe viață în contextul examinării liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, prevăzută în Anexa nr. 40. Fișa de evaluare a riscului de recidivă este un document obligatoriu și se examinează împreună cu celelalte acte relevante. 444[3]. În cazul în care Fișa de evaluare indică un risc mediu sau ridicat de recidivă, administrația penitenciarului analizează necesitatea includerii condamnatului la detențiune pe viață în programe suplimentare de asistență psihosocială, consiliere sau intervenție corecțională.”.	**444[2]. Evaluarea riscului de recidivă se realizează în conformitate cu Metodologia privind evaluarea riscului de recidivă a condamnaților la detențiune pe viață în contextul examinării liberării condiționate de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, prevăzută în Anexa nr. 40. Fișa de evaluare a riscului de recidivă este un document obligatoriu și se examinează împreună cu celelalte acte relevante.** **444[3]. În cazul în care Fișa de evaluare indică un risc mediu sau ridicat de recidivă, administrația penitenciarului analizează necesitatea includerii condamnatului la detențiune pe viață în programe suplimentare de asistență psihosocială, consiliere sau intervenție corecțională.**
26.	449. Comisia penitenciarului este competentă: […]	La punctul 449 după alineatul zece se completează cu un alineat nou cu următorul cuprins: „să evalueze riscurile și să decidă asupra aplicării, menținerii, prelungirii sau revocării cătușelor față de condamnații la detențiune pe viață, în condițiile pct. 95;”	449. Comisia penitenciarului este competentă: […] **să evalueze riscurile și să decidă asupra aplicării, menținerii, prelungirii sau revocării cătușelor față de condamnații la detențiune pe viață, în condițiile pct. 95;** […]
27.	505. Deţinutul este obligat să suporte cheltuielile legate de tratamentul automutilării intenţionate, cu excepţia cazurilor prevăzute de alin. (4) art. 229 al Codului de executare.	Punctul 505 se abrogă.	505. *abrogat*
28.	519. În spitalele penitenciare se deţin separat următoarele categorii de deţinuţi: minorii de adulţi; deţinutele de sex feminin de deţinuţii de sex masculin; preveniţii de condamnaţi;	la punctul 519 cuvintele „condamnații la detențiune pe viață;” se exclud.	519. În spitalele penitenciare se deţin separat următoarele categorii de deţinuţi: minorii de adulţi; deţinutele de sex feminin de deţinuţii de sex masculin; preveniţii de condamnaţi;

	condamnaţii la detenţiune pe viaţă; deţinuţii cu comportament violent care necesită izolare; deţinuţii izolaţi din motive de securitate.		~~**condamnaţii la detenţiune pe viaţă;**~~ deţinuţii cu comportament violent care necesită izolare; deţinuţii izolaţi din motive de securitate.
29.	524. Dacă deţinuţii sînt transferaţi în instituţiile curative în legătură cu automutilarea sau simularea unei maladii, timpul aflării lor în instituţia curativă nu se include în termenul de executare a sancţiunii disciplinare aplicate anterior.	Punctul 524 va avea următorul cuprins: „524. Perioada în care executarea izolării disciplinare este întreruptă din motive de sănătate, în condițiile art. 247 alin. (7) din Codul de executare, nu se include în durata executării măsurii disciplinare. Întreruperea executării și durata rămasă de executat se consemnează în evidența sancțiunilor disciplinare.”.	**524. Perioada în care executarea izolării disciplinare este întreruptă din motive de sănătate, în condițiile art. 247 alin. (7) din Codul de executare, nu se include în durata executării măsurii disciplinare. Întreruperea executării și durata rămasă de executat se consemnează în evidența sancțiunilor disciplinare.**
30.	571. Din cîştigul deţinutului nu pot fi reţinute cheltuielile pentru întreţinerea lui în decursul detenţiei, inclusiv pentru alimentaţie, îmbrăcăminte şi asistenţa medicală, cu excepţia prevăzută de alin. (6) art. 232 al Codului de executare.	la punctul 571, textul „ , cu excepția prevăzută de alin. (6) art. 232 al Codului de executare” se exclude.	571. Din cîştigul deţinutului nu pot fi reţinute cheltuielile pentru întreţinerea lui în decursul detenţiei, inclusiv pentru alimentaţie, îmbrăcăminte şi asistenţa medicală, ~~**cu excepția prevăzută de alin. (6) art. 232 al Codului de executare**~~.
31.	**Secţiunea a 52-a** **Măsurile de stimulare şi sancţiunile disciplinare aplicate deţinuţilor** 585. Şeful penitenciarului sau persoana care asigură interimatul funcţiei pot aplica faţă de deţinuţi, în funcţie de comportamentul acestora în penitenciare, măsuri de stimulare şi sancţiuni disciplinare. 586. Aplicarea măsurilor de stimulare şi sancţiunilor disciplinare este efectuată prin decizie scrisă. Aplicarea măsurii de stimulare sub forma menţiunii poate fi exprimată prin încheierea scrisă emisă de şeful detaşamentului (sectorului). 587. Încheierile privind aplicarea măsurii de stimulare sub forma menţiunii şi extrasele din deciziile şi materialele care au stat la baza aplicării măsurilor de stimulare sau a sancţiunilor disciplinare se anexează la dosarele personale ale	Secțiunea 52-a se abrogă.	Secțiunea a 52-a *abrogat*

	deţinuţilor. Temei pentru acordarea măsurii de stimulare poate servi propunerea funcţionarului public cu statut special penitenciarului şi se depune în scris. 588. Evidenţa măsurilor de stimulare sub forma menţiunilor aplicate de către şefii detaşamentelor (sectoarelor), precum şi a tuturor măsurilor de stimulare şi sancţiunilor disciplinare aplicate deţinuţilor pe detaşamente este ţinută de către şefii detaşamentelor (sectoarelor), conform Registrului de evidenţă de modelul stabilit. 589. Evidenţa generală de aplicare a măsurilor de stimulare şi a sancţiunilor disciplinare pe penitenciar este ţinută de şefii, serviciile activitate educativă ale penitenciarelor sau persoanele care asigură interimatul funcţiei. 590. Pentru evidenţa generală pe penitenciar, administraţia urmează să ţină următoarele registre: registrul de evidenţă a stimulărilor aplicate deţinuţilor; registrul de evidenţă a sancţiunilor disciplinare aplicate deţinuţilor. Modul de ţinere a registrelor de evidenţă enumerate în prezenta secţiune este reglementat de Regulamentul aprobat prin ordinul directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor. Modul şi condiţiile de aplicare a sancţiunilor disciplinare, acordare a măsurilor de stimulare, de ţinere a registrelor de evidenţă enumerate în prezenta secţiune este reglementat de regulamentul aprobat prin ordinul directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor. 591. Măsurile de stimulare şi sancţiunile disciplinare, procedura de aplicare şi contestare a		

	acestora sînt reglementate de secţiunea a 5-a, capitolul XXII al Codului de executare cu particularităţile prevăzute de lege şi prezentul Statut pentru diferite categorii de deţinuţi. 592. Sancţiunile disciplinare se aplică doar persoanelor care au comis abaterile disciplinare prevăzute de art. 245 al Codului de executare. 593. Pentru comiterea unei abateri disciplinare poate fi aplicată doar o singură sancţiune disciplinară. 594. Răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea contravenţională, penală sau civilă a deţinutului. 595. În toate cazurile deţinuţii sînt informaţi, contra semnătură, despre încălcarea care li se impută şi au dreptul de a da explicaţii în apărarea lor, iar în cazul refuzului, persoana responsabilă desemnată pentru examinarea materialelor întocmeşte un proces-verbal în prezenţa la cel puţin alţi 2 funcţionari publici cu statut special. 596. Sancţiunea disciplinară se aplică în cel mult 10 zile, iar în cazul unei verificări suplimentare – în cel mult 30 de zile de la data depistării încălcării, iar în cazul sancţiunii izolării disciplinare ca urmare a recunoaşterii condamnatului vinovat de săvîrşirea infracţiunii, aceasta se aplică în cel mult 10 zile de la data parvenirii în penitenciar a hotărîrii definitive a instanţei de judecată. Directorul Administrației Naționale a Penitenciarelor este în drept, în cazuri excepţionale, pînă la expirarea termenului-limită de aplicare a sancţiunii disciplinare, să prelungească termenul verificării suplimentare cu 20 de zile. 5961. Rezultatele verificărilor circumstanţelor abaterii disciplinare identificate		

	se consemnează de persoana responsabilă într-o încheiere şi înaintează materialele şi propunerile respective şefului penitenciarului, pentru luarea deciziei. Se interzice investigarea circumstanţelor cu privire la abaterea disciplinară de către aceleaşi persoane care le-au constatat. 5971. În scopuri educaţionale şi de profilaxie, pentru ridicarea nivelului de disciplină în penitenciar, în vederea aplicării faţă de deţinut a măsurilor de corecţie, şeful penitenciarului se poate limita la o convorbire verbală, iar în cazul deţinutului cărui i-a fost aplicată sancţiunea izolării disciplinare, poate reduce termenul stabilit iniţial. 598. Dacă sancţiunea disciplinară nu a fost aplicată în termenul stabilit sau în cel suplimentar, deţinutul se consideră absolvit de pedeapsă. 599. Se interzice aplicarea sancţiunii disciplinare izolarea disciplinară referitor la femeile gravide şi mamele care au cu sine copii. 600. Punerea în aplicare a sancţiunii sub formă de izolare disciplinară se efectuează doar după examenul medical al deţinutului şi stabilirea faptului că executarea acestei sancţiuni nu va afecta sănătatea fizică sau psihică a acestuia. Deţinuţii izolaţi disciplinar sînt examinaţi zilnic de medicul locului de deţinere, iar la propunerea medicului executarea acestei sancţiuni poate fi întreruptă din motive de sănătate a condamnatului, pînă la însănătoşirea acestuia. Nu este necesar avizul medicului în cazurile în care izolarea disciplinară a deţinutului are loc din motive de securitate personală sau pentru menţinerea ordinii şi securităţii în penitenciar.		

	601. Sancţiunile disciplinare pot fi stinse sau anulate: a) stinse: dacă în decursul unui an de la data executării ultimei sancţiuni disciplinare nu a fost aplicată o nouă sancţiune; înainte de termen, dar nu mai devreme de 6 luni din data sancţionării, doar în calitate de măsură de stimulare. Stingerea sancţiunii disciplinare în calitate de măsură de stimulare, pentru cazurile în care deţinutul are mai multe sancţiuni nestinse, se efectuează în ordinea aplicării lor; b) anulate: prin hotărîrea definitivă a instanţei de judecată; prin decizia directorului Administrației Naționale a Penitenciarelor; prin Încheierea judecătorului de instrucţie; în cazul efectuării controlului departamental realizat în conformitate cu prevederile art. 178 din Codul de executare. 602. Sancţiunea disciplinară sub formă de transferare în regim iniţial se stinge la expirarea unui an de la data transferării lui în regim iniţial, iar în cazul comiterii unei alte încălcări sancţionate de către şeful penitenciarului – la expirarea unui an de la data aplicării ultimei sancţiuni disciplinare. 603. Sancţiunea transferării în regim iniţial nu poate fi stinsă înainte de termen. 604. Sancţiunile izolării disciplinare şi transferării din regim de resocializare în regim comun pot fi stinse înainte de termen numai la expirarea termenului de 6 luni din ziua punerii în executare a sancţiunii disciplinare.		

	605. Sancţiunea disciplinară stinsă nu produce pe viitor efecte juridice pentru deţinut. 606. Anularea sancţiunii disciplinare produce efecte şi pentru trecut din momentul aplicării sancţiunii date, în cazul anulării sancţiunii, deţinutul se consideră ca nefiind sancţionat. 607. Decizia privind aplicarea sancţiunii disciplinare poate fi contestată în instanţa de judecată, în cazurile şi în condiţiile prevăzute de Codul de procedură penală. 608. Plîngerea asupra sancţiunii disciplinare sub formă de izolare disciplinară suspendă executarea sancţiunii, cu excepţia cazurilor cînd izolarea disciplinară are loc din motive de securitate personală a deţinutului sau pentru menţinerea ordinii şi securităţii în penitenciar, care, din motive de urgenţă, poate fi dispusă şi de ofiţerul de serviciu, pe un termen de pînă la 24 de ore, cu informarea şefului penitenciarului sau persoanei care asigură interimatul funcţiei.		

CERERE nr. 03/11922 din 22 octombrie 2026
privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Statutului executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2006

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	- Hotărârea Guvernului - Hotărârea Guvernului cu privire la modificarea Statutului executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2006.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul *Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Statutului executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 583/2006* este elaborat de Ministerul Justiției cu suportul Administrației Naționale a Penitenciarelor.
3[1].	Referința la documentul de planificare care prevede elaborarea proiectului *(PNA, PND, PNR, alte documente de planificare sectoriale)*	*Planul de acțiuni al Ministerului Justiției pentru anul 2026* aprobat prin *Ordinul ministrului justiției nr. 21/2026* (acțiunea nr. 67).
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Ministerul Afacerilor Interne 2. Ministerul Sănătății 3. Procuratura Generală 4. Avocatul Poporului (Ombudsmanul) 5. Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului 6. Uniunea Avocaților din Moldova 7. Administrația Națională a Penitenciarelor

5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Viorica Cornescu- Consultant superior Direcția elaborare acte normative Tel.: 0(22) 20 14 29 e-mail: viorica.cornescu@justice.gov.md
7.	Anexe *(proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă)*	- Proiectul hotărârii – 39 file; - Nota de fundamentare – 8 file; - Tabelul comparativ – 18 file.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	